VAPAUS

Ilmestyy tiistaina ja torstaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten työväenlehti

Second class mail registration No. 1076 — VAPAUS, 102 Elm Street West, Sudbury, Ontario

No. 76 — Vol. LIV vuosikerta | Sudbury, Ont. | Tiistai, syysk. 22 p. — Tuesday, Sept. 22, 1970

Sairaille ja nuorille lisämaksuja

Ottawa. — Liitto- ja maakuntahallitusten tulisi harkita terveyspalvelun ja opetuksen aiheuttamien menojen siirtämistä suuremmassa määrässä näistä etuisuuksista nauttivien yksilöiden maksettavaksi, sanotaan Canadan talousneuvoston maanantaina julkaisemassa raportissa, missä käsitellään terveyshuolto- ja opetuskysymyksiä.

Maanantaina julkaistu asiakirja on neuvoston seitsemäs vuosiraportti. Sen yhteydessä ei julkaistu neuvoston tavanomaista yhteenvetoa maan talouselämän kehityksestä kuluneen vuoden ajalta. Talousneuvoston puheenjohtaja Arthur Smith sanoi, että tämä talouskatsaus julkaistaan erikseen noin kuukauden kuluttua.

Nyt julkaistussa raportissa käsitellään erikoisesti terveyshuollon ja jatko-opetuksen ongelmia ja erikoisesti niiden yhä lisääntyviä menoja.

Raportin mukaan on odotettavissa, että jatko-opetusmenot lisääntyvät 15-prosenttisesti vuoteen 1976 asti, ja että terveyshuoltomenot lisääntyvät 9-prosenttisesti kuluvan vuosikymmenen puoliväliin asti.

Käytännöllisesti katsoen neuvosto suosittelee lukukausimaksujen korottamista opiskelijoille ja ns. "pidättävien" osamaksujen järjestämistä medicare-etuisuuksia käyttäville sairaille.

Tällainen "pidättävä" medicare maksu, mikä tarkoittaa sitä että henkilön täytyy maksaa osan lääkärinmaksuista on jo otettu käytäntöön liberaalipuolueen hallituksen toimesta Saskatchewanissa.

Esittämättä vakuuttavaa vastaehtoa, talousneuvoston raportissa ilmaistaan mielipide, että nämä toimenpiteet — lukukausimaksujen korottaminen ja medicaren "pidätysmaksut" — eivät saisi vaikeuttaa pienituloisten ihmisten terveydenhoitoa ja koulunkäyntimahdollisuuksia .

Kuningas Hussein määrännyt ampumisen lopetettavaksi Ammanissa – USA valmistuu "pelastamaan" kansalaisiaan

Beirut. — Kuningas Hussein antoi 5 päivää kestäneiden taistelujen jälkeen maanantaina Jordanian kuninkaallisille asevoimille Ammanissa ampumisen lopettamismääräyksen, jotta voidaan ryhtyä hoitamaan haavoittuneita sissien vastarinnan heikennyttyä, kuten hän selitti. Husseinin ampumisen lopettamismääräys astuu voimaan 5.15 ip (11.15 ap.).

Toisaalta Palestiinan sissit sanovat aiheuttaneensa suuria menoja Husseinin joukoille Irbidissa, Jordanian toiseksi suurimmassa kaupungissa.

Ammanin radio tiedoitti ampumisen lopettamis määräyksestä miltei samanaikaisesti kun Washingtonissa ilmoitettiin, että USA on antanut asevoimilleen valmeuskomennuksen mahdollista sekaantumista varten.

Arabivallat ovat painostaneet voimakkaasti kuningas Husseinia ampumisen lopettamismääräyksen antamiseen.

Tel Aviv väitti 200 syyrialaista tankkia tulleen Jordaniaan viimeksikuluneen 24 tunnin aikana. Ne ovat Syyrian vakituisen armeijan tankkeja, mihin on maalattu Palestiinan vapautusarmeijan (PLA) merkit, väitettiin Tel Avivissa.

Syyria torjui väitöksen, että sen vakituisen armeijan voimia olisi sekaantunut Jordanian taisteluihin kieltämättä kuitenkaan sitä, että Syyriassa olevia Palestiinan sissejä on mennyt auttamaan toisia sissejä Jordaniaan .

Washingtonissa ilmoitettiin maanantaina, että USA:n sotilasyksikköjä koti- ja ulkomailla on komennettu valmeustilaan. Myös Länsi-Saksassa on lisätty valmeustoimenpiteitä.

Brittiläispiireistä ilmoitettiin kuningas Husseinin esittäneen virallisesti Neljälle suurelle — Yhdysvalloille, Neuvostoliitolle, Britannialle ja Ranskalle — että ne pakottaisivat Syyrian vetämään asevoimansa pois Jordaniasta. Näiden brittiläislähteiden mukaan Neljän suuren kesken käydään kuumeisia diplomaattineuvotteluja YKn päämajassa New Yorkissa.

Puolustusministeristä tehtiin suurlähettiläs

Ottawa. — Canadan puolustusministeri Leo Cadieux erosi toimestaan viime viikon lopulla ja hänet nimitettiin heti Canadan suurlähettiläaksi Ranskaan. Mr. Cadieuxin ero ei tullut odottamattomana tietona ja samoin oli aikaisemmin vihjailtu tämän 62-vuotiaan poliitikon nimittämisestä suurlähettiläaksi.

Canadan Euroopan maiden muissakin lähetystöissä on odotettavissa muutoksia. Tämä oli ensimmäinen askel pääministeri Trudeaun suunnittelemassa ministerien paikkojen "uudestaanjaossa" ennen kuin alahuone kokoontuu syysistuntoon, joka alkaa lokakuun 5 päivänä.

FNL:LTA UUDISTETTU RAUHAN EHDOTUS PARIISIN KOKOUKSESSA

Jos Yhdysvallat suostuu vetämään pois kaikki joukkonsa 9 kuukauden aikana sotatoimet USA:n joukkoja vastaan päättyvät

Pariisi. — Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumoushallituksen edustaja esitti torstaina Pariisin rauhanneuvotteluissa 8 kohtaa käsittävän uudistetun rauhan ehdotuksen mitä USA:n valtuuskunta lupasi tutkia tarkasti.

Tähän ulkoministeri Nguyen Thi Binhin esittämään ehdotukseen sisältyy esitys, että jos Yhdysvallat suostuu vetämään kaikki omat ja satelliittiensa asevoimat pois Vietnamista kesäkuun 30 päivään mennessä 1971, hyökkäykset Yhdysvaltain joukkoja vastaan päättyvät ja samalla voidaan aloittaa keskustelut sotavankien asemasta ja Saigonin hallitusperustan laajentamisesta.

Mrs Binh korosti esityksensä yhteydessä, että Yhdysvaltain ja sen liittolaisten kaikki asevoimat on vedettävä pois ilman mitään ehtoja.

Ulkoministeri Binh kuvasi esityksensä aikaisemmin esitetyn 10 kohtaa käsittävän rauhanehdotuksen "selvennykseksi", mutta kokouksessa puhuttiin kuitenkin "uudesta ehdotuksesta".

"Aloitteenteko Pariisin konferenssin työn edistämiseksi" nimellä varustettu 2,500 sanaa käsittävä lausunto antoi lisää kiinnostusta paikallaan tallanneelle rauhanneuvottelulle. USA:n valtuuskunnan johtaja David Bruce sanoi, että väliaikaisen vallankumoushallituksen lausunnon tekstiä tutkitaan perusteellisesti.

Väliaikaisen vallankumoushallituksen edustajat tähdensivät, että USA:n tulee luvata vetää pois kaikki asevoimansa tulevan kesäkuun 30 päivään mennessä, ja että tämän lupauksen perusteella voidaan heti aloittaa keskustelut sotavankien vapauttamisesta.

Vallankumoushallituksen edustajat selittivät, että lupaus hyökkäyksestä pidättymiseksi tarkoittaa asiallisesti puhuen ampumisen lopettamista. Mutta tämä koskee vain ulkomaalaisia voimia, he antoivat ymmärtää.

Saigonin asevoimien täytyy ansaita ampumisen lopettamisen, he selittivät edelleen, kieltäytymällä täyttämästä Yhdysvaltain ja Thieu—Ky—Thiemin komennuksia.

Mrs. Binh on aina vaatinut, että Saigonin hallituksen tulee vapauttaa itsensä presidentti Nguyen Van Thieun sekä varapresidentti Nguyen Cao Kyn ja pääministeri Tran Thien Khiemin komennuksesta, ja että ehdotettuun kokoomushallitukseen voidaan ottaa myös nykyisestä Saigonin hallituksesta ne ministerit jotka kannattavat rauhaa, maan itsenäisyyttä ja linjoittumatonta ulkopolitiikkaa.

Valtavia marsseja Vietnamin sotaa vastaan

Sydney, Australia. — Kymmenettuhannet ihmiset osallistuivat viikonlopulla Australian eri kaupungeissa järjestettyihin Vietnamin sodan moratorium-marsseihin huolimatta siitä, että liitto- ja osavaltioiden viranomaiset vastustivat marsseja, väittäen niiden aiheuttavan liikennekaaoksia.

Syrneyssä ilmoitettiin pidätetyn tunnistamaton määrä mielenosoittajia. Noin 6,000 oppilasta ja tuhannet työläiset järjestivät vähintään kolme mailia pitkän marssikulkueen Sydneyssä.

Mielenosoittajat kantoivat julisteita, joissa annettiin tuki vietkongeille ja vaadittiin australialaisten joukkojen hetikohtaista kotiuttamista Vietnamista.

Rauhallinen marssi Adelaiden kaupungissa muuttui sekasorroksi kun poliisit hyökkäsivät mielenosoittajien joukkoon vangiten vähintään 100 ihmistä. Neljän henkilöä ilmoitettiin joutuneen sairaalahoitoon.

Taistelut jatkuvat yhä armeijan ja sissien välillä

USA varoitti Syyriaa "sekaantumisesta"; NL varoitti puolestaan kolmansia maita

Amman. — Viikon lopulla ehdotetusta ampumisen lopettamissopimuksesta huolimatta taistelut Jordanian asevoimien ja Palestiinan sissien välillä jatkuivat sunnuntaina .

Jordanian hallitus esitti syytöksen — minkä Syyrian hallitus heti kielsi — että Syyria on aloittanut kaksi panssarijoukkojen hyökkäystä Jordaniaa vastaan.

Yhden hyökkäyksen väitetään alkaneen Syyrian rajalta Ramtha-nimistä paikkakuntaa kohti ja 15 tuntia sen jälkeen toinen hyökkäys Irbidia kohti. Nämä kaupungit ovat 10 mailin päässä toisistaan noin 50 mailia pohjoiseen maan pääkaupungista, Ammanista .

Syyrian presidentti Noureddin Atassi torjui Jordanian syytöksen Syyrian muka järjestämästä hyökkäyksestä. Hän sanoi tätä väitöstä tekaistuksi syytökseksi, jonka tarkoituksena on oikeuttaa Yhdysvaltain asevoimien sekaantuminen Jordanian asioihin.

Sen jälkeen kun presidentti Atassi oli kiistänyt Jordanian sotilashallituksen ja kuningas Husseinin hyökkäyssyytökset, Palestiinan sissit esittivät Damaskuksessa syytöksen, että Israelin ilmavoimien koneet ovat osallistuneet Jordaniassa taisteluun sissejä vastaan. Tel Avivissa kiellettiin tämän syytöksen todenperäisyys ja ilmaistiin olettamus, että Jordanian hallitus selviytyy voittajana nyt käynnissä olevista taisteluista.

Varmaa on kuitenkin, kuten Ammanista sunnuntai-iltana ilmoitettiin, että taisteluja jatkui eri puolilla Jordaniaa.

Egyptin presidentti Gamal Abdel Nasser esitti sunnuntaina syytöksen, että Jordanian asevoimien päällystö ei noudattanutkaan lauantaina annettua ampumisen lopettamismääräystä. Hän varoitti kuningas Husseinia hänen asevoimiensa ja sissien välisen ampumisen lopettamissopimuksen rikkomisesta.

Presidentti Nasser kertoi saaneensa edustajaltaan Mannanista tiedon, että Palestiinan vapautusjärjestön johto (Yasser Arafat) oli suostunut ampumisen lopettamiseen Jordaniassa, mutta Jordanian asevoimien "eräät piirit olivat jatkaneet ammuntaa".

Yhdysvaltain ulkoministeri William Rogers varoitti sunnuntaina lähi-itää suuremman sodan vaarasta ja vaati Syyriaa lopettamaan heti invaationsa Jordaniaan Hän pyysi Neuvostoliittoa antamaan Syyrialle kehoituksen asevoimiensa takaisin vetämiseksi.

Lausunnossaan, missä hän tuomitsee Syyrian hyökkäyksen, mr Rogers varoi kuitenkin antamasta uhkausta Yhdysvaltain mahdollisista vastatoimenpiteistä, vaikka eräitten tietojen mukaan presidentti Nixon on valmiina sekaantumaan Jordanian asioihin jos tilanne tuntuu sitä vaatiyan.

Neuvostoliitto ilmaisi lauantaina vakavan huolestuneisuutensa Jordanian taisteluista. Sen lausunnossa annettiin selvä varoitus länsimaille Jordanian taisteluihin osallistumista vastaan.

Pitäen kiinni tiukasta puolueettomuusasenteesta TASSin julkaisema lausunto tukee Egyptin ja toisten arabimaiden esittämää tulituksen lopettamisehdotusta ja toteaa että amerikkalaiset ja brittiläiset "ovat tehneet sotilaalli-

(Jatkuu sivulla 4)

PHNOM PENHIN JOUKOT VAIKEASSA ASEMASSA

Lon Nolin ensimmäinen "oma" hyökkäys lyöty takaisin; USAn koneet pommittavat

Phnom Penh. — Pääministeri Lon Nolin asevoimien ensimmäinen suurempi hyökkäys Kambodzhan 6-kuukautisessa sodassa on johtanut hyök käysoperaatioon osallistuvien joukkojen eristetyksi joutumiseen, tiedoitettiin Phnom Penhissa torstaina.

Phnom Penhin asevoimien erään johtavan upseerin kerrottiin sanoneen että pieniä sissijoukkoja on manööverannut itsensä Lon Nollin asevoimien taakse jotka ovat hyökkäysoperaatiossa No. 6 maantien varrella 47 mailia pohjoiseen Phnom Penhista, ja että sissit ovat räjäyttäneet kaksi siltää eristäen Lon Nolin joukkoja Skoun-nimisestä aluepäämajasta.

Näiden räjäytysten vuoksi hallituksen joukkojen ja aseiden nopeata takaisin vetämistä pidetään miltei mahdottomana, kerrottiin samassa yhteydessä.

Tämän Phnom Penhin joukkojen ensimmäinen suurempi hyökkäys 6 kuukautta kestäneen sodan aikana tavoitteli maantien avaamista Kompong Thomiin, mikä on tärkeä maakunta-pääkaupunki Kambodzhan sisämaassa.

Torstaina ilmaistiin Phnom Penhissa pelko siitä, että syyskuun 14 päivästä lähtien paikallaan tallannut hyökkäys voi päättyä onnettomasti. Siltojen räjäyttämisen jälkeen kenttäupseerit ilmaisivat huolestuneisuutensa siitä, että Phnom Penhin asevoimien puolitusinaa pataljoonaa voi joutua perikatoon. Suuri määrä raskasta sotakalustoa on juuttunut mainitun maantien varrelle mainittujen siltojen räjäyttämisen johdosta.

Yhdysvaltain sikäläisten asevoimien päämajasta Saigonista ilmoitettiin että USA:n ilmavoimien lentokoneet ovat antaneet operaatioillaan ilmatukea Phnom Penhin asevoimille No. 6 maantien varrella. Samalla kertaa Yhdysvaltain päällystö tiedoitti, että ensimmäinen hävittäjäkone yli kahden kuukauden ajalta ammuttiin nyt alas Kambodzhan ilmatilasta (Presidentti Nixon ilmoitti aiemmin, että USAn ilmavoimat eivät anna ilmatukea Lon Nolin asevoimien sodankäynnille.)

Edelleen USAn sotapäämajasta tiedoitettiin, että Yhdysvallat on menettänyt jälleen 2 helikopteria Laosissa. Siellä myönnetään nyt menetetyn 13 yhdysvaltalaista helikopteria. Saigonin tiedonannon mukaan USA on nyt menettänyt Indokiinan sodassa 3,196 "siipilentokonetta".

Viikon aikana Yhdysvaltain kerrotaan menettäneen Etelä-Vietnamissa 54 miestä kaatuneina ja 337 haavoittuneina. Kaikkiaan Yhdysvallat myöntää menettäneensä Vietnamin ja Kambodzhan sotaoperaatioissa 43,622 miestän kaatuneina ja 288,461 haavoittuneina.

Sosiaalihuoltoavun turvin nähdään nälkää

Senaatin komitean johtaja sanoo, että sosiaalihuoltotyön tekijät ovat omavaltaisia

Toronto. — Senaattori David Croll sanoi täällä viikonlopulla, että eri puolilla Canadaa asuvat köyhät ihmiset pakoitetaan näkemään nälkää, sillä useissa tapauksissa sosiaalihuoltomaksut eivät peitä edes perheiden perustarpeita.

Köyhyyttä tutkivan senaatin komitean puheenjohtajana toimica mr Croll antoi lausuntonsa sen johdosta kun eräs henkilö, joka elää sosiaalihuoltoavun turvin British Columbian maakunnassa, sanoi aikaisemmin Ottawassa, että sosiaalihuoltotyöntekijät käyttävät väärin valtuuksiaan ja myöntävät usein liian pienen sosiaalihuoltoavustuksen.

Victoriassa asuva 36-vuotias Walter Olszewski yritti saada tukea valituksilleen esiintymällä viikonlopulla pidetyssä kansallisen sosiaalihuoltoneuvoston kokouksessa. Hän on neuvoston jäsen ja neuvosto toimii terveys- ja sosiaalihuoltoministeri John Munron neuvonantajana.

"Hän on täydellisesti oikeassa" sanoi senaattori Croll mr Olszewskin esittämän valituksen suhteen.

"Me tulimme samaan johtopäätökseen kun senaatin komitea oli British Columbiassa", sanoi hän. "Me huomautimme siitä asianomaisille virkailijoille, mutta asian korjaamiseksi ei tehty mitään"

Senaattori Croll sanoi samanlaista valtuuksien väärinkäyttöä harjoitettavan melkein joka puolella Canadaa. Useissa tapauksissa suuriperheiset ovat joutuneet "pihistämään" ruokatarpeistaan.

Mr. Croll sanoi lisäksi, että hänen 15 jäsentä käsittävä komiteansa aloittaa raportinsa laatimisen lokakuussa. Hän kannattaa ehdotusta taatusta tulosta, joka on liitetty asianmukaiseen elintasoon ja sidottu elinkustannusindeksiin sekä kasvavaan kansantuloon.

NL:n AVARUUSALUS LASKI KUUN PINNALLE

Miehittämätön Luna 16 laski vielä tutkimattoman Hedelmällisyyden meren alueelle

Moskova. — Toimintansa perusteella hyvin monipuoliseksi osoittautunut avaruusalus Luna 16 on "lapioinut" Kuun pinnasta sähköporalla irroitettua "maata", lastannut sen rakettiin, sulkenut ilmatiiviisti raketin ja lähettänyt sen takaisin maata kohti.

Raketin kuormakärjen ilmoitetaan laskevan maahan torstaina. Mihin lasku tapahtuu, siitä on noussut arvailua TASSin lausunnosta, jonka mukaan "laskeutumisalue on aika suuri".

Luna 16 lähetettiin Kuuta kohti syysk. 12 pnä. Se teki torstaina pehmeän laskun Kuun pinnalle ja lähettää sieltä televisiokuvia. Se on kaivanut sähköporan avulla Kuun pintaa 350 millimetrin (noin 14 tuuman) syvyydeltä ja lähettänyt näitä Kuu-materiaaleja takaisin maahan, selitti TASS.

Moskova. — Neuvostoliiton miehittämätön avaruusalus Luna 16 teki sunnuntaina pehmeän laskun Kuun pinnalle Hedelmällisyyden meren alueelle jota seutua nykyisten avaruuslentojen aikana ei ole juuri lainkaan tutkittu.

Länsi-Saksan Bacum observatorin esittämien tietojen mukaan Luna 16 on jo lähettänyt kokeilumielessä televisiokuvia Kuusta. Eräissä piireissä on ilmaistu olettamus, että se tulee lähettämään enemmän televisiokuvia maahan.

Tämä oli Neuvostoliiton kolmas "pehmeä lasku" Kuun pinnalle, missä sen arvellaan suorittavan kuvauksen lisäksi erinäisiä pintakokeitakin.

Tiedottaessaan Luna 16:sta pehmeästä laskusta TASS selitti, että lasku tapahtui maasta katsoen lähellä Kuun itäistä reunaa. Vuonna 1966 Neuvostoliiton avaruusalus teki pehmeän laskun Kuun läntisellä reunalla Myrskyjen meren alueelle.

Yhdysvaltain Apollo XI astronautit suorittivat ensimmäisen miehitetyn laskun kuun pinnalle Tranquillitatis-meren seudulle heinäkuussa 1969. Se on noin 200 mailia länteen Hedelmällisyyden merestä, mihin NL:n Luna 16 nyt laskeutui.

Apollo XII astronautit laskivat Myrskyjen meren alueelle.

Tutkimalla Kuun sitä osaa, mitä ei ole avaruuslentojen yhteydessä alemmin tutkittu, Neuvostoliitto lisää ihmisten tietoisuutta Kuun eri osien samanlaisuuksista jne.

Luna 16 lähetettiin matkalleen 5 päivää ennen laskua. Se ryhtyi kiertämään Kuuta viime torstaina. Perjantaina ja lauantaina sen rataa muutettiin maasta annetuilla määräyksillä niin, että lähimmillään ollessa se oli vain 10 mailin ja kaukaisimmillaan 67 mailin päässä.

TASSin tiedonannon mukaan Lunan lasku suoritettiin kahdessa vaiheessa. Ensin käynnistettiin sen raketit joiden avulla Luna laski kiertoradaltaan. Sitten 1,070 jalan korkeudessa alkoi ohjattu tarkkuusjarrutus. Raketit käynnistettiin uudelleen ja 66 jalan korkeudessa pysäytettiin pääkone ja tässä vaiheessa oli vain pienemmät raketit toiminnassa. Kuuden jalan korkeudessa ne pysäytettiin ja niin laski Luna 16 pehmeästi Kuun Hedelmällisyyden meren alueelle, selitti TASS.

Kaksi poliisia ammuttiin

Rosario, Argentiina. — Täältä ilmoitettiin viikonlopulla, että terroristit tunkeutuivat paikalliselle poliisiasemalle ja surmasivat kaksi poliisia konekivääreillä ampuen ja pakenivat sen jälkeen odottamassa olleessa autossa.

Työttömyys nyt 6.7 prosenttia

Ottawa. — Canadan virallinen tilastotoimisto (DBS) ilmoitti viikonvaihteessa, että työttömien lukumää laski elokuun aikana 70,000 heinäkuun numeroihin verratessa, mutta työttömyyden ilmoitettiin kuitenkin olleen edelleenkin 6.7 prosenttia. 6.7 prosentin lukema on kaikkein korkein sitten vuoden 1961.

Elokuussa oli työvoimaviraston ja työttömyysvakuutusviraston antamien tietojen mukaan 448,000 työtöntä, mikä on 130,000 enemmän kuin viime vuoden vastaavana aikana.

Rannikkomaakunnissa oli työttömiä 39,000; Quebecissa 171,000; Ontariossa 124,000; aavikkomaakunnissa 50,000 ja British Columbiassa 64,000.

Myrsky surmasi 28

Seoul. — Poliisit tiedoittivat täältä viikonlopulla, että Etelä-Koreassa riehunut myrsky ja kaatosade surmasivat vähintään 28 henkilöä ja aiheutti ruumiillisia vammoja 35:lle muulle. Myrsky jätti 7,000 ihmistä kodittomiksi. Yli 3,000 taloa joutui tulvien valtaan tai tuli kokonaan tuhotuksi.

VIIME TIEDOT

United Nations. — YK:n piireistä maanantaina saatujen tietojen mukaan Kuuban pääministeri Fidel Castro tulee lokakuussa kahden päivän ajaksi New Yorkiin osallistuakseen Yhdistyneet Kansakunnat järjestön 25-vuotisjuhlaistuntoon. Yhdysvaltoja ja YK:ta on pyydetty tekemään erikoisvalmisteluja turvallisuuden yms. kannalta tätä vierailua varten.

Toronto. — Ontarion terveysministeri Thomas Wells tiedoitti maanantaina, että hän vastustaa Canadan talousneuvoston ehdotusta medicaren yhteyteen järjestettävistä "pidätysmaksuista". Hän sanoi, että mikä tahansa pidätys- tai käyttömaksu olisi vaikeasti syrjivä siksi kun se lankeaisi lääkehuollon tarvitseville ja siksi kun sellaiset maksut tulisivat suurimmalta osalta pienituloisten ihmisten maksettaviksi.

Washington. — USA:n lentokoneiden omistajien ja lentäjien yhdistys, mikä edustaa 139,000 lentokonetta yleisellä lentoalalla, on aloittanut kampanjan uusia "jumbo-suihkukoneita" vastaan, koska niiden kokeiden mukaan kehittävät niin voimakasta ilmapainetta, että se saa pienemmät koneet pois ohjaajan kontrollista.

Winnipeg. — Toronton osakepörssin puheenjohtaja W. Hamilton sanoi täällä maanantaina, että Canadan tulisi ryhtyä neuvottelemaan USA:n kanssa voimavarojensa kaupasta ja myydä ne nyt yhä suurempaan voimaputteeseen joutuvalle naapurimaalle.

Toronto. — Viikonvaihteen aikana kuoli Canadassa tapaturmaisesti 39 ihmistä joista 29 liikenneturmissa. Ontariossa kuoli 15 ihmistä, joista 11 liikenneonnettomuuksissa.

HYÖKKÄYS SUEZILLE MAHDOLLISTA – MEIR

Washington. — Israelin pääministeri Golda Meir antoi täällä lausunnon mikä vihjaa siihen, että hänen hallituksensa voi visseissä olosuhteissa järjestää ehkäisyhyökkäyksen Egyptin ilmatorjuntaohjusasemien hävittämiseksi Suezin kanavan alueella.

Hän sanoi hallituksensa kieltäytyvän osallistumasta YK:n edustajan Gunnar Jaaringin johdolla lähi-idän rauhanneuvotteluihin ennen kuin Yhdysvallat pakottaa Egyptin vetämään ilmatorjuntaohjuksensa pois Suezin kanava-alueelta, minne Tel Aviv väittää niitä siirretyn ampumisen lopettamissopimuksen voimaanastumishetken ensimmäisten tuntien aikana.

Egyptin hallitus on kiistänyt jyrkästi tämän väitöksen viitaten siihen tosiasiaan, että nämä ohjukset sijoitettiin Israelin kiivaista ilmapommituksista huolimatta Suezin kanava-alueelle jo ennen ampumisen lopettamissopimuksen voimaan astumista.

Yhdysvaltain kansallisen televisiohaastattelun yhteydessä mrs. Meir jätti sunnuntaina avoimeksi mahdollisuuden, että Israel järjestää ehkäisyhyökkäyksen Egyptin ilmatorjuntaohjusasemia vastaan Suezin varrella.

"Kysymys ei ole meidän kohdaltamme arvovallasta ohjusten takaisinvetovaatimuksen yhteydessä", hän sanoi. "Se on erittäin vakava kysymys sodasta ja ei-sodasta . . . ja siitä millä hinnalla me voitamme."

"Saattaa tulla tilanne, mitä me pidämme sietämättömänä ja vaarallisena meille", hän sanoi.

Vastauksena kysymykseen ehkäisyhyökkäyksen mahdollisuuksista, mrs. Meir sanoi:

"Me emme tykkää sodasta, me emme halua sotaa, me emme tavoittele sotien voittoja. Mutta jos ja kun me olemme vaaran edessä, meidän on tehtävä mitä hyvänsä katsomme tarpeelliseksi tehdä kulloinkin vallitsevissa tilanteissa.

Mrs. Meir piti kiinni siitä, että Yhdysvaltain pitäisi vaatia Egyptin vetämään ilmatorjuntaohjuksensa pois Suezin kanava-alueelta, mitä ilman Tel Aviv ei tule hänen selostuksensa mukaan osallistumaan mr. Jarringin johdolla käytäviin rauhanneuvotteluihin.

Keskustellessaan perjantaina presidentti Richard Nixonin kanssa, mrs. Meir sai ymmärtää, että USA haluaa Israelin osallistuvan rauhanneuvotteluihin mr. Jarringin johdolla, ja että Yhdysvallat tulee antamaan lisää talousapua Israelille.

Keskustelut käytiin julkaistujen tietojen mukaan "erittäin ystävällisessä ja kohteliaassa äänisävyssä". Yksityiskohtaisempia tietoja Yhdysvaltain Israelille lupaaman avustuksen suuruudesta ei ole annettu, mutta tässä yhteydessä on mainittu $400 miljoonan nippuratkaisusta.

Yhdysvallat on myynyt Israelille luotolla lentokoneita ja muita aseita, mutta lähi-idän kriisitilanteen jatkuessa on Israelin hallitus joutunut taloudellisesti entistä vaikeampaan asemaan.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. EKLUND Manager: E. SUKSI
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published twice weekly: Tuesdays and Thursdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69.
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Second Class Mail registration Number 1076
CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. $3.00
USA:ssa: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomessa: 1 vk. $11.50, 6 kk. $6.25

Lentokaappausten tausta

Palestiinalaississien suorittamat matkustajalentokoneiden kaappaukset ovat saaneet osakseen suurta huomiota maailman tiedotusvälineissä. Sikäli Palestiinan kansallinen vapautusrintama (PFLP) on saavuttanut tarkoituksensa, kirjoitti SKDL:n äänenkannattaja Kansan Uutiset viime viikolla. Mutta matkustajakoneiden kaappaukset taistelukeinona herättävät ristiriitaisia tunteita maailmassa, jossa hyvin vähän tunnetaan Palestiinan arabipakolaisten ongelmia, selittää lehti tässä erittäin mielenkiintoisessa artikelissaan ja toteaa mm. seuraavaa: Palestiinalaississien ja Jordanian hallituksen välillä on vakavia erimielisyyksiä jo ennestään, eikä Egyptissäkään hyväksytä kaappauksia. Niistä katsotaan olevan enemmän vahinkoa kuin hyötyä arabien asialle. "Saamalla ihmiset pelkäämään tai uhkailemalla heidän turvallisuuttaan ei saada maailman mielipidettä vakuuttuneeksi siitä, että Israel loukkaa kaikkia periaatteita ja lakeja", kirjoitti kairolainen sanomalehti Al Akhbar.

* * *

Kaikissa läntisen maailman sanomalehdissä on ollut kuvia aavikolla istuskelevista kaapattujen koneiden matkustajista. Mukana olevat lapset eivät ainakaan ole vastuussa lähi-idän ristiriidoista. Mutta tällä kuten useimmalla asialla on toinenkin puolensa. Eikä kuppikaan puoli ole täysin musta eikä täysin valkea.

Olisi oikein jos samanaikaisesti esiteltäisiin Palestiinan pakolaisten leirillä syntyneiden lasten elämää, asumista teltassa tai aaltopeltihökkelissä päivällä kuumalla, yöllä kylmällä aavikolla ilman hygieniaa, ilman riittävää ravintoa, ilman lääkintähuoltoa, ainoana toivona YK:n pakolaisjärjestön apu, jota ei suinkaan riitä kaikille sadoistatuhansista pakolaisista.

Jos ryhdytään etsimään syyllisiä lentokonekaappauksiin, niin on lähdettävä koko lähi-idän kurjan tilanteen aiheuttajista: imperialismista, sionismista eli juutalaisten kiihkokansallisuudesta, läheisten sukulaiskansojen arabien ja juutalaisten sovittamattomilta tuntuvista kansallisista ristiriidoista, useiden arabimaiden edelleen vanhoillisesta ja taantumuksellisesta yhteiskuntajärjestelmästä jne.

Pakolaisongelma syntyi 1940-luvun lopulla juuri muodostetun Israelin valtion ja arabimaiden yhteenoton tuloksena. Voittajana selviytynyt Israel kohteli kaltoin alueellaan asunutta arabiväestöä, josta suuri osa pakeni naapurimaihin Jordaniaan, Syyriaan, Libanoniin ja Egyptiin. Pakolaisten määrä lisääntyi vuosi vuodelta, kasvoi hyppäyksellisesti Suezin sodan aikana ja jälleen vuoden 1967 lähi-idän sodan ja Israelin valloitusten seurauksena.

Israel ei tietenkään ole tehnyt mitään pakolaisongelman lieventämiseksi, mutta Egyptiä lukuunottamatta sitä eivät ole yrittäneet arabimaatkaan. Jordania, jonka alueella suurin osa pakolaisista asuu, on myös liian köyhä auttaakseen.

Lähi-idässä on sotaan ja varusteluun uhrattu suuria summia. Niiden murto-osalla olisi ilmeisesti saatu rakennetuksi niin paljon kastelukanavia ja -laitteita, että pakolaiset olisivat saaneet maata asuttavakseen ja viljeltäväkseen.

Omantuntonsa rauhoittamiseksi niin sanotut sivistysmaat jakavat muruja YK:n pakolaisjärjestön kautta. Israelissa haukat kieltäytyvät rauhanneuvotteluista, USA myy heidän tuekseen lisää Phantom-hävittäjäpommittajia. Lisää pakolaisia on tulossa, kurjilla leireillä kasvaa katkeroitunutta nuorisoa, joka on valmis epätoivoisiin tekoihin. Heillä ei ole maata, ei hallitusta, ei kunnollista puolestapuhujaa.

* * *

Eräät Palestiinan vapausliikkeen monista haaroista ovat sitä mieltä, ettei lähi-idän ongelmaan tule pysyvää ratkaisua ennen kuin arabit ja juutalaiset ovat valmiina elämään yhdessä samoilla alueilla. Sitä tähän päästäisiin, on Israelin politiikan muutettava. Sitä taas voidaan edistää maailman yleisen mielipiteen painostuksella. Palestiinan vapautusliike voittaisi paljon saattamalla ongelmansa maailman yleiseen tietoisuuteen kuten esim. Etelä-Vietnamin vapautusliike on tehnyt.

Kuullaanko kansan ääntä?

Vanhojen perinteiden, menettelytapojen ja kansan antaman vaalituloksen perusteella näyttää siltä, että yhtyneen vasemmiston yhteisenä ehdokkaana ollut tri Salvador Allende tulee Chilen presidentiksi kun asia tulee lopullisen ratkaisuun kongressin istunnossa lokakuun 24 päivänä.

Aivan varmaa ei tämä kuitenkaan ole. Kysymys on siitä, että saako Chilen kansan yleinen mielipide ja kansanrintamaliike pakoitetuksi ääriaineiston noudattamaan demokraattisia pelisääntöjä, vai eikö saa. Chilen demokraattiset voimat, maan voimakas kommunistinen puolue mukaanluettuna, ovat vakuuttaneet, että presidentin lopullisessa vaalissa on noudatettava ja noudatetaan kansan tahtoa. Toivokaamme niin.

Kaikesta huolimatta on syytä todeta, että asia ei ole aivan mutkaton. Estääkseen vasemmistoehdokkaan Allenden vaalin lokakuussa, Chilen oikeisto on turvautunut avoimesti epädemokraattisiin keinoihin. Mainittakoon, että presidenttivaalin ensimmäisen kierroksen voittanut tri Allende sanoi vajaa viikko sitten, että hänellä on luotettu ihmisistä, jotka suunnittelevat hänen salamurhaansa. Hän sanoi jättävänsä tämän luettelon suljetussa kuoressa asianajalleen. Vähän aikaisemmin tri Allende varoitti oikeistoa, että Chilessä tulee yleislakko jos ei häntä valita kansan ilmaiseman tahdon mukaisesti presidentiksi.

Kuten muistetaan, maaliskuun jälkeisessä ohjelmalla vaaleissa esiintynyt tri Allende sai eniten ääniä, eli 36.3 prosenttia, mutta ei tarvittavaa ehdotonta enemmistöä, joten lopullinen vaali tapahtuu kongressin tehtäväksi.

Kongressin painostamiseksi oikeiston ehdokas Jorge Alessandro (hän sai 34.9% äänistä) on ilmoittanut näärävänsä uudet vaalit ja luopuvansa presidentin virasta. Mutta ehtona on, että juuri hänet valitaan kongressin istunnossa lokakuussa Chilen presidentiksi!

• Kuvaan liittyy vielä se, että USA:n dollareita virtasi Alessandrin vaalirahastoon ja että Allenden voittoa tervehdittiin Yhdysvalloissa lievästikin sanoen viileästi.

Chilen perustuslaki määrää, että jos mikään presidenttiehdokas ei saa yleisvaalissa ehdotonta enemmistöä, lopullisen vaalin suorittaa silloin kongressi. Näin tapahtui tällä kertaa vaaleissa, missä oli kolme ehdokasta ja missä vasemmiston ehdokas, tri Allende sai eniten ääniä. Koskaan aikaisemmin ei ole ollut kysymystäkään siitä, ettei kongressi valitse presidentiksi ehdokasta, joka vaalien ensimmäisessä kierroksessa saa eniten ääniä.

Tältä pohjalta katsoen eniten ääniä saaneen vasemmiston ehdokkaan vaalia voidaan pitää itsestään selvänä asiana. Toivotaan, että Chilen valveutunut työväenluokka ja maan yleinen mielipide saa äänensä kuulluksi demokraattisten pelisääntöjen noudattamisen hyväksi.

"VAZ" — VOLGAN AUTOTEHTAAN ESIKOINEN

Volgan autotehtaalla Togliatissa eletään kiireisiä päiviä. On alettu käynnistää liukuhihnaa ja muita tuotantokalustoon kuuluvia laitteita, jotka tulevat toimittamaan osia tälle tehtaan päälinjalle.

Uuden neuvostoliittolaisen henkilöauton prototyyppinä on ollut Fiat-124. Kun tarkastelee autoja ulkopuolelta, on helppo huomata sukulaisuus. Mutta kuitenkin "Vaz" on helppo erottaa italialaisesta prototyypistään.

Aikoinaan, kun Moskovan autotehdas ryhtyi valmistamaan Moskvitsh-408:aa, englantilainen autolehti "Motor" kirjoitti auton testauksesta: "On helppo huomata venäläiselle autolle ominainen erikoisuus — se on nostettu korkealle tien yläpuolelle." Verratessa italialaista ja neuvostoliittolaista mallia voidaan havaita sama erikoispiirre. "Vazn" maavara on 170 mm. kun se taas Fiat-124:ssä on 140 mm.

Volgan esikoinen on lisäksi prototyyppiään 43 mm pitempi. Etu- ja takapuskureissa on kumiset törmäyksen vaimentajat. Ovenkahvat on upotettu oven sisään.

SISUSTUS

Sitten vilkaisu auton sisälle. Etuistuimet ovat erilliset ja niiden etäisyyttä kojelaudasta sekä selkänojan kaltevuutta voidaan säätää. Istuimet voidaan saada myös nukkuma-asentoon. Vaihdetanko on lattialla ja käsijarru istuinten välissä. Kojetaulussa on katkaisimet ajovaloille, kojetaulun valolle ja lasinpyyhkimille. Toisin kuin Fiatissa on lasinpyyhkimillä kaksi nopeutta — jatkuva ja ajoittainen. Jälkimmäisessä tapauksessa mekanismi toimii 3—5 sekunnin väliajoin, mikä on miellyttävää pienellä sateella.

MOOTTORI

Fiat-124:ssa, joka valittiin auton perusmalliksi jo vuonna 1966, oli moottori, jossa oli tankokäyttöiset venttiilit. Luonnollisesti sellainen moottori saattoi vanhentua ennen kuin "Vaz:n" valmistus pääsi alkamaankaan. Jotta siltä vältyttäisiin, oli suunniteltava auto ottaen huomioon autoteollisuuden uusimmat virtaukset. Muutokset eivät koskeneet vain koria, jousitusta, voimaansiirtoa ja jarruja, vaan myös moottoria. Kaikki oli sovellettava Neuvostoliiton vaihteleviin sää- ja tieoloihin.

Tosin kaikkien muutosten jälkeen auton paino lisääntyi 70 kilolla (oma paino 890 kg), mutta sen sijaan sen luotettavuus lisääntyi, koska monia auton osia vahvistettiin.

Mutta varsinaisena huolen aiheena oli kuitenkin moottori. Tankokäyttöinen venttiilikoneisto ei antanut lisää mahdollisuuksia: kierroksia edelleen lisättäessä tällainen venttiilikoneisto johtaa polttoainejärjestelmän toimintahäiriöihin. Siitä syystä 'Vaz" autoa varten kehitettiin itse asiassa uusi moottori. Sen pääerona entiseen verrattuna on yläpuolinen nokka-akseli, joka saa käyttövoimansa ketjun välityksellä. Männän iskunpituutta on lyhennetty. Viidestä kohtaa laakeroitu kampiakselin ja paineella toimiva voitelujärjestelmä takaavat moottorille vähintään 100,000 ajokilometrin iän.

Yleensä tällä tavoin rakennetuista moottoreista voidaan saada trimmaamalla huomattavasti lisätehoa. Toistaiseksi "Vaz:n" moottorin tilavuus on sama kuin Fiatissakin — lähes 1,200 kuutiocm. Entisinä ovat pysyneet myös puristussuhde — 8,8 ja teho — 60 hv. Moottori on säädetty 93-oktaaniselle bensiinille ja se antaa autolle huippunopeuden 140 kmt. Kiihtyvyys 0—80 km.t. on 12 sekuntia.

POTLTOAINEEN KULUTUS

Kaksoisvaakakaasuttimen sijasta "Vaz:issa" on nousukaasutin, johon liittyy peräkkäin kaksi seoskammiota. Se tekee autosta taloudellisen — keskimääräinen polttoaineen kulutus ei nouse yli 8 litran 100 kilometrillä. Kaasutin eroaa Fiatin vastaavasta myös siinä, että siinä on erikoislaite moottorin kylmäkäynnistystä varten. Akun ja sytytysjärjestelmän ollessa kunnossa ja käytettäessä talviöljyä moottori käynnistyy varmasti ja käy heti tasaisesti vielä 25 asteen pakkasessa.

Neliportaisen vaihdelaatikon kuori on tehty alumiinasta. Synkrointia on vahvistettu. Myös kardaaniakseli on rakenteeltaan uudenlainen. Nyt voimansiirto vaihdelaatilosta tasaus pyörästöön tapahtuu kahden akselin avulla. Vetopyörästö on hypoidityyppinen.

JOUSITUS

Myös takajousitus on muutettu. Lehtijousten sijasta on käytetty kierrejousia. Huollon helpottamiseksi iskunvaimentimia ei ole sijoitettu jousien sisään, vaan niiden viereen. Edessä "Vaz-2102"-autossa on poikittaisvartinen erillisjousitus. Kierrejousi on sijoitettu ylä ja alatukivarren väliin. Teleskooppityyppinen iskunvaimennin on sijoitettu tavalliseen tapaan jousen sisään.

JARRUT

Ensimmäiset kokeilut osoittivat, että Fiat, jonka kaikissa pyörissä on levyjarrut, ei sovi käytettäväksi rapaisilla teillä. Jarruihin päästäessä rapa kuluttaa nopeasti jarrulevyt. Etupyörien osalta ongelma onnistuttiin ratkaisemaan asentamalla niihin suojalevy, joka estää liian pääsyn jarruihin. Takapyörissä taas levyjarrut korvattiin rumpujarruilla. Jarrurummut on tehty alumiinista, mutta niiden sisään on asetettu rautarenkaat. Jarrujen tehokkuuden ja luotettavuuden turvaa erillinen nestepaine etu- ja takapyöriin.

Takajarruihin on asennettu paineentasaaja, joka estää pyörien lukkiutumisen. Jarrukenkien ja rummun väljyys säädetään epäkeskoruuveilla, joiden päät ovat rummun ulkopuolella. Etupyörien levyjarrut ovat itsesäätyvät. Käsijarru vaikuttaa takapyöriin ja on mekaaninen.

JÄÄHDYTYS

Autossa on 230 watin tasavirtageneraattorin tilalla pitkäikäinen 500 watin vaihtovirtageneraattori. Vaz-auto tulee olemaan helppokäyttöinen. Jäähdytysjärjestelmä on täytetty pakkasnesteellä, joka ei kiehu eikä vaahtoudu. Jäähdytysneste on tarpeen vaihtaa 60,000 ajokilometrin jälkeen, mutta kuitenkin vähintään joka kolmas vuosi.

Kiina käytti kovaa kieltä

Hongkong. — Kiina tuomitsi viime viikolla Neuvostoliiton hyökkäämättömyyssopimuksen allekirjoittamisen Länsi-Saksan kanssa viime kuussa.

Peking rikkoi kuukauden jatkuneen vaitiolon tässä asiassa julkaisemalla uutistoimisto Uuden Kiinan välityksellä kiivaan hyökkäyskirjoituksen, jossa sopimusta luonnehdittiin "Euroopan kansan pettämiseksi".

Uutistoimisto totesi sopimuksen tuoneen päivänvaloon Neuvostoliiton yritykset toimia yhteistyössä Yhdysvaltojen ja Länsi Saksan kanssa.

— Tämä on Neuvostoliiton revisionistisen sosiaali-imperialismin uusi vakava askel pyrkimyksissä toimia salaisessa yhteisymmärryksessä ja samalla kilpailla Yhdysvaltojen imperialismin kanssa Euroopassa ja liehitellä Länsi-Saksan militarismia, mikä merkitsee Saksan, Neuvostoliiton ja koko Euroopan kansojen etujen pettämistä, sanottiin kirjoituksessa.

Jenkki kaappasi koneen P-Vietnamiin

Bangkok, Thaimaa. — Täkäläisestä USA:n suurlähetystöstä ilmoitettiin, että eräs amerikkalainen henkilö määräsi viikonlopulla erään lentokoneen lentämään Pohjois-Vietnamiin. Koneen uskotaan laskeutuneen lähellä Laosin ja Pohjois-Vietnamin rajaa sijaitsevalle lentokentälle.

SUOMEN UUTISIA

Helsinki — (Suomi-Seura) — Ohkolan työväentalo huutokaupattiin

Vain ruostuneet naulakon koukut hirsiseinässä kertoivat, että Ohkolan nyt jo pahasti ränsistynyt työväentalo oli ollut joskus kylän keskipiste. Mäntsälän kapinan ensimmäiset laukaukset ammuttiin Ohkolan työväentalon seiniin helmikuussa 1932 tohtori Mikko Erichin pitäessä puhetta ääriään myöten täynnä olleessa salissa. 5. syyskuuta talo myytiin nuijankopauksella ja 540 markalla polttopuuksi. Jäljelle jäi vain kivijalka. Paikalle on tarkoitus pystyttää muistomerkki. Ohkolan työväentalon historialliset esineet luovutetaan Riihimäen työväentalomuseolle.

★

Viimeiset rakuunat ratsailta

Ratsastavat rakuunat siirtyivät lopullisesti historiaan Uudenmaan rakuunapataljoonassa Lappeenrannassa. Syyskuun 7 päivänä, pataljoonan 52. vuosipäivänä jalkautettiin tähän asti ratsain liikkunut lippuvartio. Vuosipäivän paraati Lappeenrannan varuskunnan keskuskentällä oli kerännyt tavallista runsaammin yleisöä.

Ratsastavan ratsuväen vuosisatainen perinne päättyi käytännössä jo vuonna 1947, jolloin hevoset korvattiin polkupyörillä. Ratsain oleva lippuvartio haluttiin kuitenkin säilyttää muistona. Sen jalkauttaminen merkitsi yli 300-vuotisen rakuunaperinteen päättymistä: ensimmäiset rakuunat muistetaan Breitenfeldin taistelun ajoilta.

★

Lääkäreitä ja insinöörejä oppiin Neuvostoliittoon

Kymmenestä suomalaisesta koulutetaan lääkäreitä ja kymmenestä insinöörejä Neuvostoliitossa stipendien turvin. Lääkärien oppiajaksi on arvioitu 6—7 ja insinöörien 5—6 vuotta. Stipendit ovat lähinnä korkeakouluopiskelijoille ja tutkijoille. Nyt lähtee kahdenkymmenen koko opiskelunsa Neuvostoliitossa suorittavan lisäksi 20 venäjänkielen opiskelijaa yhdeksi lukuvuodeksi, näistä viisi on kauppakorkeakoululaisia.

Suomen ja Neuvostoliiton viime vuoden toukokuussa tekemän sopimuksen tuloksena matkustaa Neuvostoliittoon yhteensä 125 stipendiaattia. Suomi voi ottaa vastaan vain parikymmentä neuvostoliittolaista.

★

Suomalainen kehittänyt tärinättömän moottorin

Pihlavalainen insinööri Seppo Lahtinen on rakentanut koneen, joka ei tärise. Tasaisesti käyvä polttomoottori on merkittävä keksintö, jos sitä voidaan kunnolla soveltaa. Lahtisen moottori käy lasketusta 16 hevosvoiman tehostaan huolimatta niin värinättä, että se voitaisiin asentaa lasipöydälle. Prototyyppi on valmiina ja odottaa veneeseen kiinnittämistä ja koeajoa.

Lahtinen ja konetta kokeilleet asiantuntijat uskovat, että veneessä ei tunnu minkäänlaista tärinää. Tällä hetkellä vaikuttaakin siltä, että laivamoottorit tulevat olemaan insinööri Lahtisen uuden moottorin paras sovellutuskohde. Seppo Lahtisen koneella on pitkä tie edessään ennen kuin nähdään saavuttaako teollisuus tai tekniikka sillä käytännössä jotain etuja. Mallikappale toimii.

Massapommitus Laosissa

Hanoi. — Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumoushallituksen edustajan antamassa lausunnossa todetaan, että USA:n ilmavoimat ovat pommittaneet raivokkaasti Laosin vapautettuja alueita 16—26. 8. välisenä aikana, ilmoittaa uutistoimisto VIA. Samanaikaisesti Ruukkujen tasangon lounaisosassa ja Luangprabangin maakunnassa amerikkalaiset toimeenpanivat laajan rangaistusoperaation, johon osallistui myös 4 thaimaalaispataljoonaa. Näillä räikeillä hyökkäystoimillaan amerikkalaiset yhä kiristävät maan muutenkin jännittynyttä tilannetta ja asettavat vakavia esteitä Laosin ongelman selvittämiselle.

Salt-neuvottelujen pitopaikkaa ei vielä määrätty

Helsinki. — Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton välisten Salt-neuvottelujen pitopaikasta Helsingissä ei vielä ole saatu virallista vahvistusta, mutta neuvotteluja odotetaan käytävän edelleen maiden suurlähetystöissä. Näin kertoi neuvotteluosapuolten yhteysmiehenä toimiva lähetystöneuvos Matti Cawén. Suomalainen järjestelykoneisto käynnistetään toden teolla lokakuun puolivälissä, joskin jo nyt pidetään viikottaisia kokouksia.

Saltin lehdistöpäällikkönä toimiva jaostosihteeri Pasi Rutanen kertoi, että lehdistökeskuksen rakentaminen hotelli Marskiin aloitetaan lokakuun puolenvälin tienoilla. Neuvotteluja seuraamaan on jo ilmoittautunut joitakin viimeksikin Helsingissä olleita ulkomaisia lehtimiehiä, mutta pääosan ilmoittautumistakin odotetaan vasta lokakuun puolivälin maissa.

Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton varsinaisten Salt-neuvottelujen toinen kierros käynnistyy Helsingissä 2. marraskuuta. Alustavat neuvottelut käytiin viime vuoden lopulla Helsingissä ja varsinaisten neuvottelujen ensimmäinen kierros tämän vuoden huhti—elokuussa Wienissä.

FNL:n kansainvälinen asema on vahvistunut

Oppositiota edustava etelävietnamilainen senaattori väitti viime viikolla, että Etelä-Vietnamin väliaikainen vallankumoushallitus tunnustetaan nyt lajalti liittoutumattomana ja tämä voi vaikuttaa myönteisesti Pariisin rauhanneuvotteluihin.

Senaattori, entinen kenraali Ton That Dinh, perusteli väitettään sillä, että vallankumous hallituksen edustajan sallittiin osallistua tarkkailijana Lusakassa pidettyyn liittoutumattomien maiden kokoukseen. Senaattori totesi Cong Luan-lehden pääkirjoituksessa, että FNL:n hallituksen asema on nyt vahvistunut. Yhdysvaltain ja Saigonin hallituksen tulisi kohdata tämä uusi tilanne, mikä saattaa auttaa Pariisin rauhanneuvotteluja eteenpäin, hän sanoi.

Nova Scotiassa järjestetään maakunnalliset vaalit lokak. 13 pnä, joloin nykyinen konservatiivinen pääministeri G. I. Smith johtaa puoluettaan ensimmäisessä vaalikampanjassaan. Hänet nimitettiin puolueen johtajaksi v. 1967.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Reino Myllyniemi, Ansonville, Ont. täyttää torstaina, syyskuun 24 pnä 67 vuotta.

Saime Metsälä, Kirkland Lake, Ont. täyttää torstaina, syyskuun 24 pnä 70 vuotta.

Rauha Närhi, St. Catharines, Ont. täyttää perjantaina, syyskuun 25 pnä 68 vuotta.

Laina Tolppanen, Waters Twsp, Ont. täyttää sunnuntaina, syyskuun 27 pnä 75 vuotta.

Eli Harjula, Windsor, Ont. täyttää tiistaina, syyskuun 29 pnä 69 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

PÄIVÄN PAKINA

TERRORISMIN TAUSTAA

Palestiinan sissien (Palestiinan kansallisen vapautusrintaman eli lyhyesti PFKP:n) äskettäiset lentokonekaappaukset, kaapattujen koneiden räjäyttäminen ja lentokoneissa olleitten matkustajien panttivankina hallussa pitäminen — 54 noin 300:sta on edelleen näitä rivejä kirjoitettaessa panttivankina — on nostanut yleisön valokeilaan kysymyksen terrorismista ja siihen suhtautumisesta.

Yleisesti puhuen voidaan todeta, että työväenliike ei hyväksy terrorismia. Työväenliike on hyljännyt terrorismin siksi kun kysymys ei ole "pahoista" ja "hyvistä" ihmisistä vaan omistukseen perustuvista luokkasuhteista ja siis näiden "suhteiden" ristiriidoista, joita ei terrorismilla voida muuttaa.

Toisaalta tiedetään historiasta, että porvarilliset ja pikkuporvarilliset liikkeet ovat aina olleet taipuvaisia terroristisiin tekoihin — salamurhat mukaanluettuna.

Poikkeuksia on tietysti löydettävissä, jos niin halutaan. Esimerkiksi latinalaisen Amerikan diktatuurimaissa ei kansalaisilla ole minkäänlaisia "laillisia" oppositiomahdollisuuksia. Se kasvattaa kapinallisuutta niin tyytymättömien porvarien kuin työtätekevienkin riveissä ja se johtaa sellaisiin tekoihin, kuin esimerkiksi äskettäisiin diplomaattien kaappaukseen, jotka muodostavat luvun erikseen.

Allekirjoittanut lukeutuu niihin, jotka uskovat ja katsovat, että omista kylistään ja asunnoistaan asevoimin pois ajetuilla Palestiinan arabi-pakolaisilla on nykyisessä taistelussa oikeus puolellaan. Mutta sitä ei saavuteta terroristisilla keinoilla — ei sittenkään vaikka terrorismilla on syvät perinteet lähi-idässä ja vaikka terrorismilla on siellä saavutettu vissejä tuloksia.

Tämän sanottuamme on kuitenkin syytä palauttaa mieleen, että Palestiinan sissit eivät ole lähi-idässä yksin syyllistyneet terrorismiin. Päinvastoin terrorismia on harjoitettu suuressa mitassa toisten arabiryhmien ja myös juutalaisten toimesta.

Lyhyesti sanoen, terrorismi on osaltaan perintöä imperialistiselta sortokaudelta.

Arabit olivat kauan aikaa Turkin valtakunnan alaisuudessa. Ensimmäisen maailmansodan aikana, Turkki kun oli Saksan ja sen liittolaisten puolella, Britannia lupaili arabeille itsenäisyyttä ja arabit taistelivat brittien puolella tämän lupauksen perusteella.

Mutta Britannia tarvitsi silloin apua toisaallakin, ja niin annettiin samantapaisia lupauksia myös sionistien liikkeelle luvaten tukea juutalaisten kansalliskotia Palestiinassa.

Sensijaan, että olisivat nähneet unelmansa toteutumisen, arabit kokivat toisen maailmansodan jälkeen, että Britannia ja Ranska suosivat vaikutusvallallaan juutalaisten tuloa Palestiinaan.

Lopulta arabit turvautuivat terrorimenetelmiin. Britannian oli sijoitettava alueelle 20,000 sotilasta ohjelmansa toteuttamiseksi. Tässä vaiheessa käydyissä taisteluissa sanotaan tapetun peräti 1,000 arabia, 350 juutalaista ja 250 brittiläistä.

Tilanteen pahentuessa Lontoossa julkaistiin Valkoinen kirja, jonka mukaan Palestiinasta piti tuleman itsenäinen valtio 10 vuoden kuluessa juutalaisten ollen siellä vähemmistönä, 30 prosentin rajan puitteissa. Juutalaisten siirtolaisuutta ja maanostomahdollisuuksia piti rajoitettaman.

Se oli isku sionismia vastaan. Nyt ryhtyivät sionistit hyökkäilemään brittiläisiä miehittäjäviranomaisia vastaan. Tavoitteena oli Britannian ohjelman muuttaminen ja aikakauskirjat kertovat, että siinä yhteydessä käytettiin hyväksi laajassa mitassa terroristista toimintaa.

Toisen maailmansodan jälkeen muuttui tilanne uudelleen. Natsien hävitettyä juutalaisia joukkomitassa, ihmiskunnan myötätunto oli Euroopassa jälellejääneiden juutalaisten puolella.

Se johti lopulta Britannian myötävaikutuksella marraskuussa 1947 YK:n Yleiskokouksessa tehtyyn Palestiinan jakamispäätökseen juutalais- ja arabivaltioiden muodostamiseksi. Asiallisesti puhuen tästä päätöksestä muodostui pohja arabimaiden ja Israelin nykyisille kiistoille.

Britannia luopui toukok. 15 pnä 1948 Palestiinan mandaattioikeuksista sen sijaan kun YKn päätös edellytti sen tapahtuvan elok. 1 pnä. Haganah-niminen terrorijärjestö nousi maanalaisuudesta pinnalle juutalaisarmeijan sydämenä. Igun ja Stern liiga nimiset terrorijärjestöt tehostivat toimintaansa. Näissä puitteissa kehittyi ensimmäinen arabimaiden ja Israelin välinen sota.

Ja kun YK:n turvallisuusneuvosto lähetti alueelle tämän riidan välittäjäksi ruotsalaisen kreivin Folke Bernadotten, niin hän joutui juutalaisterroristin salamurhan uhriksi. Israelin viranomaiset syyttivät siitä Stern liiga-nimistä juutalaista terroriryhmää.

Vuonna 1949 tehdyn aselepopäätöksen perusteella Israel valtasi arabimailta enemmän alueita, mitä sille YK:n päätöksen perusteella kuului. Täten ajettiin Israelin toimesta asevoimin kotikylistään ja asunnoistaan 750,000 arabia maanpakolaisuuteen.

Heidän asemansa on ollut surkea. Arabimaat, varsinkin Jordania, missä suuri osa näistä pakolaisista on, ovat siksi köyhiä ja taloudellisesti takapajuisia, että ne eivät ole voineet uudelleen asuttaa Palestiinan pakolaisia. Israel ei ole yrittänytkään auttaa uhrejaan. Näissä olosuhteissa on pakolaisleireillä syntynyt aivan uusia pakolaissukupolvia. Vain YK:n avulla on heitä pidetty jotenkin elossa.

Israel suoritti Gazan alueella helmikuussa 1955 uuden hyökkäyksen. Terrori ja vastaterrori kehittyi miltei jokapäiväiseksi ilmiöksi. Vuonna 1956 Israel hyökkäsi jälleen arabimaiden alueille, tällä kertaa Englannin ja Ranskan tukemana. Viimeksi tuli Israelin aloittama 6-päivän sota kesäkuussa 1967. Tässä sodassa Israel sai USA:n apua ja sota pahensi edelleen arabipakolaisten tilannetta.

Kuten sanottu, lähi-idän terrorismiin on sekaantunut paljon muutakin kuin Palestiinan arabi sissien teot, eikä pienimpänä syypäänä ole suinkaan imperialismin siirtomaakauden "perintö". — Kansakoura.

Urheilukuulumisia

CANADA JOHTI 3-MAA-OTTELUN 1 PN JÄLKEEN

Ruotsalaisurheilijat tekivät lauantaina kaksi canadalaiskilpailujen ennätystä, mutta kotijoukkueella oli kuitenkin ensimmäisen kilpailupäivän jälkeen pienoinen etumatka rata- ja kenttäurheilun kolmimaaottelussa.

Pistekilpa oli tiukalla miesten sarjassa missä ruotsalaiset saivat johdon 78 pisteen tuloksella. Toisena oli Canada 70 pisteen tuloksella ja kolmantena Norja 63 pisteen tuloksella.

Canadan naisten joukkueella oli kuitenkin ensimmäisen kilpailupäivän jälkeen hyvä etumatka 74 pisteen tuloksella. Ruotsalaistyttäret keräsivät 57 pistettä ja norjalaiset 36.

Yhteenlaskien Canadalla oli lauantaina suoritettujen ottelujen jälkeen 145 pistettä, Ruotsilla 144 ja Norjalla 99.

Ruotsin Raimo Phil tekaisi keihäänheitossa canadalaiskilpailujen ennätyksen 268 jalkaa 9 tuumaa (81.30 m) ja toinen ruotsalainen, Karin Lundgren pisteli 400 metriä canadalaiskilpailujen ennätysajassa 53.2.

Ruotsalaistyttö voitti Montrealin Yvonne Saundersin, mutta viimeksimainitun aika 54.00 on kuitenkin uusi Canadan naisten ennätys. Patty Loverock Vancouverista ja Lundgren saivat 100 metrin juoksussa saman ajan, 11.8, mutta miss Loverock julistettiin voittajaksi.

HEIDE ROSENDAHL UHKASI ME:stä

Länsi-Saksan Haide Rosendahl jäi vain kahdeksan pistettä naisten 5-ottelun maailmanennätyksestä kootessaan 5,398 pistettä viikko sitten viikonvaihteessa Stuttgartissa, ME-tulos jäi edelleen DDR:n Burlinde Pollakin nimiin. Rosendahlin pituushyppytulos oli 656.

GUSTSHIKIN PUKKASI 20.18

Neuvostoliiton yleisurheilumestaruuskilpailut alkoivat viikko sitten lauantaina Minskissä. Kuulantyönnön mestaruuden voitti Eduard Gustshkin tuloksella 20.18. Seiväshypyssä oli Gennadi Bliznetsov paras tuloksella 520 ja 400 metrin aidoissa oli mestarin Vjatsheslav Skoromokhovin voittoaika 50.1.

SUOMI VOITTI DDR:n SEKAJOUKKUEEN 119—93

Suomi voitti DDR:n pistein 119—93 Leipzigissä syyskuun 16 pnä päättyneissä miesten yleisurheilu maaottelussa. Samalla kukistui myös Bulgaria numeroin 132—78. DDR puolestaan löi Bulgarian 132—78. Saksalaisilla oli tosin tässä maaottelussa suomalaisten pyynnöstä eräänlainen sekajoukkue, jossa kokeiltiin sekä uutta että parissa tapauksessa myös vanhaa kaartia.

Naistaen puolella hallitsi DDR suvereenisesti markkinoita. Suomalaiset hävisivät selvästi 44—91 Bulgariakin pystyi lyömään Suomen naiset niukasti 69—66 häviten kuitenkin emännille (DDR:n tyttärille) peräti 90—45.

Mitään ihmeellisiä tuloksia ei toisena päivänä tehty. Ari Salin 110 m aidat ja Raimo Vilen (200 m) varmistivat kaksoisvoittonsa ja vastasivat siten tavallaan koko maaottelun positiivisimmista saavutuksista miesten puolella.

BASZANOWSKI VAIN HOPEALLE

Columbus, O. — Puola otti kaksoisvoiton painonnoston MM-kisojen 67.5 kilon sarjassa syysk. 16 pnä. Voiton vei yllättäen Zbigniew Kaczmarek, joka nosti yhteensä 440 kiloa. Toiseksi tuli mestaruutta puolustanut Waldemar Baszanowski puoli kiloa pienemmällä tuloksella. Pronssin vei Unkarin Janos Bagnocs 432.5 kilon rautamäärällä.

5 DISKATTIIN

Columbus, O. — Viisi painonnoston MM-kisoihin osallistuvaa kilpailijaa, niiden joukossa kärpässarjan yllätysvoittaja unkarilainen Sandor Holczreiter, diskvalifioitiin syyskuun 16 pn iltana — syynä piristysaineiden käyttö. Muut neljä, jotka kaikki ovat mitalimiehiä, ovat neuvostoliittolainen V. Smietami, puolalaiset W. Szoltysek ja H. Trevicki sekä unkarilainen I. Földi. Szoltysel sijoittui toiseksi ja Smietami kolmanneksi kärpässarjassa ja Földi toiseksi ja Trevicki kolmanneksi kääpiösarjassa. Diskvalifioinnit muuttivat kokonaan kahden ensimmäisen päivän tulokset.

NÄYTTEET SINETÖIMÄTTÄ 1 HENGEN "SAATTUEESSA"

Moskova. — Amerikkalaisessa Columbusin kaupungissa järjestetyt painonnoston maailmanmestaruus kisat ovat jo saaneet surullisen maineen huolimatta siitä, että ne ovat vielä kaukana päättymisestään, kirjoitti urheilutarkkailija Jegorov, 16. 9.

Aluksi kansainvälisen painonnostoliiton kongressi amerikkalaisille kuuliaiden äänten enemmistöllä amerikkalaisen presidentin Clarence Johnsonin ja englantilaisen pääsihteerin Oscar Smithin edesauttamana riistivät neuvostoliittolaiselta painonnostajalta Jan Taltsilta maailmanmestarin kulta mitalin, jonka viimemainittu sai vuosi sitten Varsovassa. Voittajaksi julistettiin taannehtivasti sääntöjenvastaisesti amerikkalainen Robert Bednarski.

Provokaatiotehtailijat eivät kuitenkaan tyytyneet tähän, vaan menivät pidemmälle. Columbusissa diskvalifioitiin viisi maailmanmestaruuskisojen osanottajaa kärpäs- ja kääpiösarjoissa.

Perusteena tälle oli väite, että he olisivat käyttäneet doping-aineita. Asiassa kuitenkin on eräs outo piirre: Kaikki viisi diskvalifioitua urheilijaa ovat sosialistisen maiden edustajia. Kaikki viisi ovat myös palkinnonsaajia. Yksi heistä on neuvostoliittolainen urheilija, kaksi Puolan joukkueesta ja kaksi Unkarista.

Tällaisia tarkoituksellisia "merkillisyyksiä" tässä jutussa on liian paljon. Riittää kun mainitaan, että vastoin sääntöjä sinetöimättä jääneet näytteet sisältävät koeputket vei laboratorioon vain yksi henkilö (amerikkalainen), ilman vaadittavaa saattuetta.

Kärpässarjan maailmanmestariksi julistettiin filippiiniläinen Del Rosario, jonka tulos jää 20 kiloa todellisen maailmanmestarin unkarilaisen Sandor Holczreiterin tuloksesta. Mitalit on riistetty kaikilta kärpässarjan ja kääpiösarjan voittajilta, paitsi iranilaiselta Mohammed Nassirilta.

Neuvostoliiton, Unkarin ja Puolan valtuuskuntien edustajat jättivät vastalauseensa tälle uudelle provokaatiolle Columbuksessa. Kaikki viittaa siihen, että näiden kilpailujen järjestäjät eräiden kansainvälisessä voimailuliitossa olevien avulla pyrkivät päämääriin, joilla ei ole mitään tekemistä urheilun kanssa.

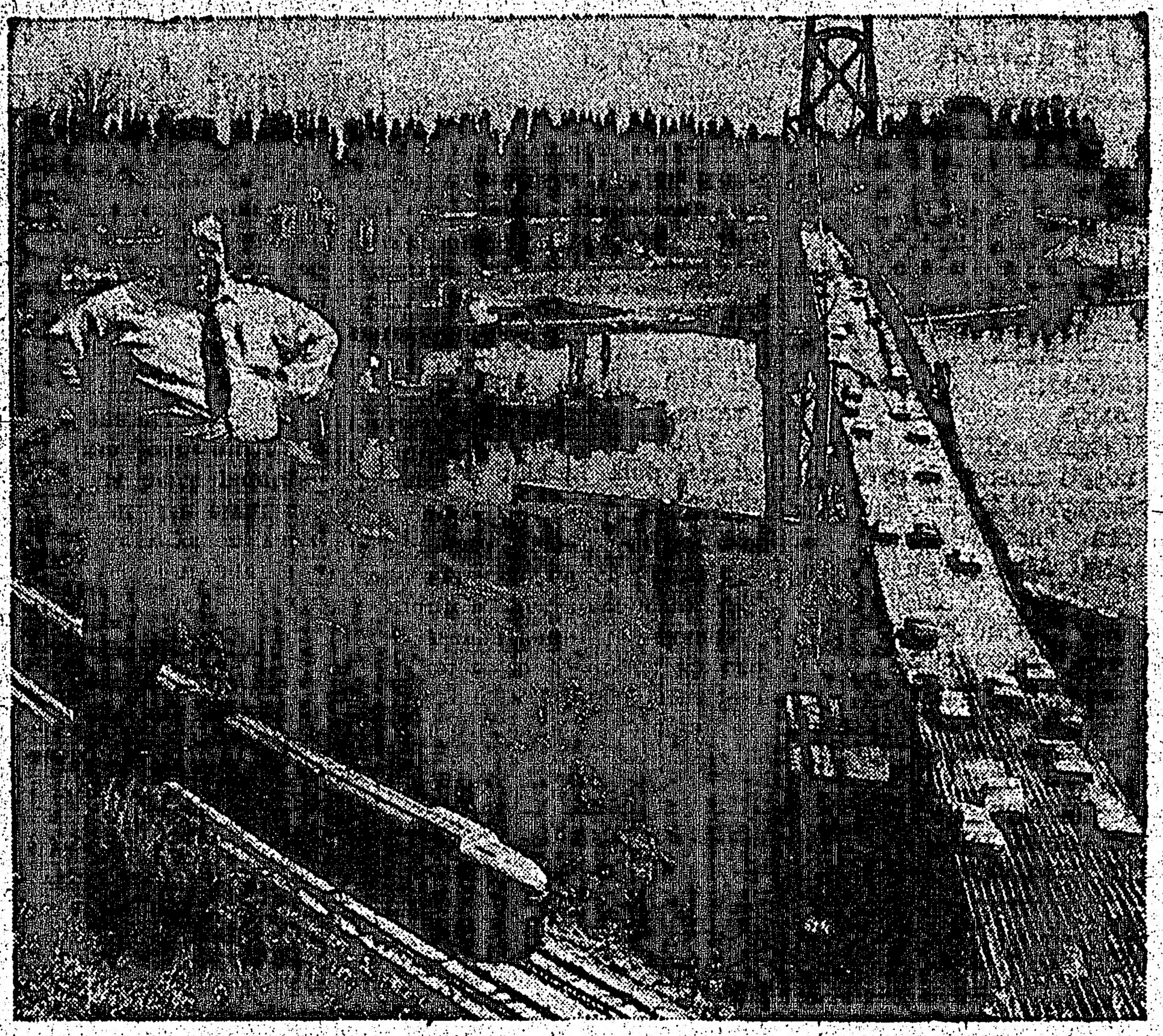

Toronton kaupunginvaltuuston jäsen, Joe Piccininni, seisoo hajasäärin CNR:n junan ja raiteiden päällä lähellä McDonald-siltaa Halifaxissa — niin juna kuin siltakin ovat osa pienoisrakenteesta. Rakennustyön pienoisrakennelma on nähtävänä Canadan näyttelyssä Niagara Fallsilla. Varsinainen rakennustyö tulee maksamaan miljoonia dollareita.

TSHOSEN MINTSHO

Korean demokraattinen kansantasavalta

Perustettu: 9. 9. 1948.

Valtionpäämies: Pääministeri, marsalkka Kim Il Sung.

Asukkaita: 13 miljoonaa.

Pinta-ala: 220,791 neliökilom.

Rajanaapurit: Neuvostoliitto, Kiina, Etelä-Korea.

Maatalous: Osuustoiminnallista, elinkeinona 25%:lle väestöstä. Viljan tuotanto 1967 5 milj. tonnia, riisin osalta maa on omavarainen.

Kansantulo henkeä kohti 1967: 230 dollaria.

Teollisuus: 98% kaikista maassa käytetyistä koneista, kulkuneuvoista, tekstiileistä ja kalastusalukista on maassa valmistettuja. Teollisuus tuottaa 76% bruttokansantuotteesta (1967). Kaikki tarvittavat mineraalit saadaan omasta maaperästä, samoin hiili.

Tärkeimmät kansalaisjärjestöt: Korean työläisten puolue, johon kuuluu noin 7% aikuisväestöstä. Demokraattinen ja isänmaallinen yhtenäisyysrintama.

Historia: Japanilainen imperialismi alisti Korean protektoraatikseen tämän vuosisadan alussa käyttäen maata taloudellisesti hyväkseen kasvattaakseen omaa teollisuuttaan ja sotakoneistoaan. Maaliskuussa 1919 oli ensimmäinen suurimittainen kapinayritys. Vuoden 1929 yleislakot aiheuttivat vastarinta-aallon ja Mantshurian rajan vuoristoseuduilla syntyi Kim Il Sungin johdolla toimiva sissiliike v. 1932.

Vuonna 1945 Neuvostoliiton puna-armeija riisui japanilaiset aseista. Jaltan neuvotteluissa sovittiin Neuvostoliiton miehittävän Korean 38. leveyssasteen pohjoispuolella ja USA:n miehittävän tästä etelään olevat alueet. Ennen USA:n joukkojen saapumista maa oli jo julistettu itsenäiseksi tasavallaksi, mutta yhdysvaltalaiset perustivat maahan tultuaan sotilashallinnon. YK päätti helmikuussa 1948 perustaa erillisen Etelä-Korean valtion, vaikka maan jako olikin alun perin tarkoitettu väliaikaiseksi.

USA:n joukot jäivät etelään, mutta Neuvostoliiton joukot vetäytyivät välittömästi. Maan jako nähtiin kuitenkin kaikkialla keinotekoiseksi ja Etelä-Korean presidentti Syngman Rhee uhkaili miehittää Pohjois-Korean. Kesäkuussa 1950 alkoikin Korean sota, jonka seurauksena Pohjois-Korea hävitettiin maan tasalle USA:n ja sen liittolaisten toimesta YK:n nimissä. USA:n joukkojen käyttämissä Kiinaa se tuli mukaan sotaan ja auttoi korealaisia ajamaan miehittäjät takaisin 38. leveyspiirille. Myöhemmin USA otti käyttöön napalmin ja bakteriologiset aseet. Aselepo solmittiin 27. 7. 1953, rauhansopimusta ei ole tehty vieläkään. Kiinalaiset joukot vetäytyivät 1958. Aselevon solmimisesta lähtien USA on syyllistynyt jatkuviin sotilaallisiin provokaatioihin ja vakoiluihin.

Jälleenrakentaminen: Sodassa tuhoutui Pohjois-Korean alueella 8,700 tehdasta, yli 600,000 asuntoa, yli 5,000 koulua sekä tuhansia julkisia laitoksia. Lopulta USA:n sodanjohdon olikin todettava, ettei maassa enää ole mitään pommitettavaa. Vuonna 1953 Kim Il Sung esitti ensimmäisen kolmivuotissuunnitelman, joka loi puitteet maan teollistamiselle. Tätä seurasi viisivuotissuunnitelma 1956 ja 1961 esitettiin seitsenvuotissuunnitelma.

Vuonna 1967 tuotannon määrä oli jo 37 kertaa niin suuri kuin v. 1948. Teollisuuden vuotuinen kasvu oli 36% vuoteen 1961 saakka ja tämän jälkeen lähes 20% vuodessa. Koreassa tuotetaan nykyään mm. sähkövetureita. Sähköistäminen on ulotettu 85 prosenttiin maaseudun talouksista.

Asuntoja on rakennettu 1960 kaksi kertaa enemmän kuin Etelä-Koreassa, vaikka asukkaita on puolet Etelä-Korean asukasluvusta. Vuodessa valmistuu kolme miljoonaa neliömetriä asuntopinta-alaa.

Koulutus: Pakollinen koulutus aloitettiin 1953, se laajennettiin yleiseksi 1958 ja yhdeksänvuotiseksi 1967. Se on ilmaista työläisille ja heidän lapsilleen. Kaikki saavat stipendejä ja koulutarvikkeet sekä oppikirjat. Ennen vapautusta Pohjois-Koreassa ei ollut yhtään korkeakoulua, nyt niitä on 98. Korean tieteen huomattavimpiin saavutuksiin kuuluu lääkäreiden selvittämä Kjungrak; ruumiin biologinen säätelyjärjestelmä, joka on aikaisemmin ollut täysin tuntematon.

Syömälakko vankilassa

Moskova. — Pravdan Santiagon kirjeenvaihtaja kertoo, että Asuncion vankilassa olevat ammattiyhdistysjohtajat Gonzales Santader ja Irenio Aveiro ovat julistaneet syömälakon tukeakseen vapauttamisvaatimuksiaan. Heidän terveytensä on jo vaarallisesti horjunut vietettyään 9 vuotta, toinen 6. Heitä pidetään vankilassa, jota kansa sanoo "elävien pantheoniksi".

Kidutusten ja pieksemisen seurauksena Gonzales Santanderin ja Irenio Aveiron terveys on vakavasti vaarantunut. He eivät saa lääkärin apua ja heitä pidetään kosteassa kopissa, jonne auringon valo ja raitis ilma eivät pääse.

Lihavuus kielletty

Länsisaksalaisessa armeijassa ei katsota olleenkaan suopeasti sitä, että asevelvolliset ovat liian lihavia. Heidät yksinkertaisesti lähetetään laihdutussairaalaan käymään läpi erityinen laihduttava voimisteluohjelma. Muutamat suuret teollisuuslaitokset ovat myös ryhtyneet käyttämään samanlaisia toimenpiteitä liian paksuihin alaisiinsa, [illegible] set eivät ole suostuvaisia, heiltä yksinkertaisesti evätään palkankorotus.

John Diefenbaker täytti 75 vuotta

Ottawa. — Noin 400 vierasta kävi perjant. onnittelemassa 75 v. täyttänyttä Canadan ent. pääm., John Diefenbakeria. Syntymäpäiväjuhla oli järjestetty yllätyksenä parlamenttimäellä ja vieraiden joukossa oli entinen pääministeri Lester Pearson ja pääministeri Pierre Trudeau.

Kaapattu kone Kuubaan

Philadelphia. — Eräs nuori mies, joka sanoi kantavansa pommia, kaappasi viikon lopulla 727-merkkisen suihkumoottoreilla varustetun matkustajakoneen Kuubaan.

Allegheny Airlines ilmoitti, että koneen matkustajat päästettiin ulos ennen kuin kone jatkoi matkaansa Kuubaan.

Kuubaan lentäneessä koneessa oli kaappaajan lisäksi ainoastaan kolmihenkinen miehistö ja neljä lentoemäntää.

Lentoyhtiö tiedoitti miehen uhanneen räjäyttää koneen. Hänellä sanottiin olleen .22 kaliberin pistoolin ja ruudilla sekä bensiinillä täytetyn pullon, jonka sytytyslankaan oli yhdistetty savukesytytin.

Mitä tapahtuu kun agentit ampuvat lentokoneessa

Washington. — Yhdysvaltain liikennelentokoneet ryhtyivät käyttämään aseistettuja turvallisuusmiehiä, joiden tarkoituksena on estää mahdolliset koneiden kaappaukset. Turvallisuusmiehet ovat saaneet määräyksen ampua tarpeen vaatiessa.

Presidentti Nixonin määräyksestä käyttöön otettua turvajärjestelmää verhosi toistaiseksi salaperäisyys. Kaikki lentoyhtiöt eivät ole kuitenkaan suhtautuneet kovinkaan innostuneesti siihen.

"Kuka hitossa haluaa luotien lentelevän täyteen ahdetussa koneessa?" huomautti erään Yhdysvaltain suurimpiin kuuluvan lentoyhtiön edustaja.

Viranomaiset ovat kuitenkin yrittäneet selittää, että turvallisuusmiehet ovat hyvin koulutettuja liittopoliisin miehiä, joiden toiminta ei vaaranna matkustajien turvallisuutta.

Valkoisen talon edustaja Peter Flanigan kielsi väitteen, että koneen seinän läpi ammuttu luoti merkitsisi ilman muuta tuhoisia seurauksia. Hänen mukaansa ammuttu luoti ei aiheuta välitöntä vaaraa.

Uusien turvatoimien lisäksi presidentti Nixon kehotti, että liikennekoneet eivät enää lentäisi niihin maihin, jotka kieltäytyvät rankaisemasta kaappaajia.

Toistaiseksi on vielä tarkoin varjeltu salaisuus, kuinka monta liittopoliisin agenttia määrätään ilmapoliiseiksi ja millä koti- ja ulkomaanreitillä he ryhtyvät työskentelemään. Ilmapoliisijärjestelmän kustannukset arvioidaan 100 miljoonaksi dollariksi vuosittain ja ne aiheuttavat hinnankorotuksen lentolippuihin.

Lentoyhtiöt Pan Am ja TWA jotka ovat tähän asti eniten kärsineet ilmarosvouksista, ovat jo ilmaisseet tyytyväisyytensä uuden turvajärjestelmän johdosta.

Kuulumisia Järvienpäästä

Thunder Bay. — Maastojuoksukilpailut ja kahviaiset on Iskun puistossa sunnuntaina, syyskuun 27 pnä, alkaen kello 2 ip. Juostaan 8, 4 ja 2 mailia. Tervetuloa, sanovat iskulaiset.

* * *

Kaiku-kuoron kabaretti-tanssit Finnish haalilla perjantaina, lokakuun 2 päivänä alkaen kello 7 illalla. Tervetuloa, sanovat kuorolaiset.

* * *

CSJ:n Port Arthurin osaston kuukausikokous on Finnish haalilla, 316 Bay St. tiistaina, lokakuun 6 pnä, kello 7.30 illalla. Sitä ennen, alkaen kello 6.30 illalla on samassa paikassa osaston johtokunnan, Kaikukuoron ja Iskun edustajain yhteinen kokous. — ATH.

Puhujamatkalla miljoonan työpaikan puolesta

Toronto. — Canadan kommunistisen puolueen kansallinen sihteeri Wm. Kashtan on puhujamatkalla puolueen ohjelman edistämiseksi. Tavoitteena ollen miljoonan uuden työpaikan avaaminen canadalaisille, rauhanasian edistäminen ja Canadan itsenäisyyden lujittaminen. Hän puhuu Vancouverissa, New Westminsterissa, Surreyssa, Edmontonissa, Calgaryssa, Winnipegissa ja Thunder Bayssa.

ETELÄPÄÄN KUULUMISIA

South Porcupine. — Syyskesän terveiset täältä pohjoisesta. Olemme saanut elää verrattain kauniiden ilmojen myötä. Sitä suurta mustikkasatoa on korjailtu näihin päiviin asti ja selätkin ovat tottuneet tähän kumarassa oloon, että ei tunneta juuri vaivoja ollenkaan. Vaikka eipä sillä, marjamiehet ovat tavallisesti kovia saunassa kävijöitä ja näin menetellen pääsevät tästä "marjakivusta".

* * *

Täällä on kovin kiirettä näillä asukkailla kun tuo lintujen pyyntikin avattiin. Nyt etupäässä miehet menevät pitkät "robessit" jalassa kahlailevat järvien kaislikoita ja peloittelevat vesilintuja. Saaliitten kanssa on niin ja näin?

Nyt korjaillaan pyssyt kuntoon ja odotellaan niiden isojen "jänisten" pyyntikautta. Näinollen ruutia pidetään täällä kuivana aina.

Mutta kova ja pitkä talvi on tiedossa koska Ojan Pauli ja Aholan Kalle ovat varanneet hirveän pitkät pinot koivuisia halkoja asuntojensa läheisyyteen ja me toiset koetamme katsella parempia päällysvaatteita.

* * *

Valtiollisella alalla täällä myöskin varustaudutaan tulevia aikoja silmälläpitäen. Uusi demokraattinen puolue (NDP) pitämässään aluekokouksessa nimitti edustajaehdokkaaksi Murdo Martinin, joka oli tämän alueen edustajana 11 vuotta ennen viime vaaleja, mutta viime vaaleissa väestö taisi tulla narratuksi kun uskoivat, että liberaalit ja Trudeau tulevat parantamaan kansan elintason ennen näkemättömälle tasolle. Asiat eivät ole kuitenkaan mennyt näin, joten NDP tulee taaskin palauttamaan asiat normaaliraiteille ja kertomaan kansalle mitä siellä Ottawassa oikein suunnitellaan. Eipä sillä, kyllä Martin valtiopäivämiesaikana esitti avoimesti tämän alueen väestön vaatimukset, mutta nykyisin täältä ei ole esitetty vaatimuksia ollenkaan, koska edustajamme ajattelee että kaikki on O.K.

* * *

Nyt täällä on kovassa menossa se metallisulimon rakentaminen. Tälle rakennuksellehan liittohallitus myönsi aluksi kuuden miljoonan pohjarahan ja lopusta tulevat pitämään huolen amerikkalaiset rahamiehet. Miehiä tähän työmaahan on lisätty jatkuvasti, mutta suurena haittana on monelle työhön pyrkijälle se, kun unio, joka välittää työläisiä tähän työmaahan, ei ole järjestänyt tänne minkäänlaista toimistoa. Nyt miesten pitää hakea työhön pääsylupa Sudburyssa sijaitsevasta toimistosta. Tämä on suuri kiusa tämän perukan työläisille. Se vaatisi pikaista korjausta. Mutta kuka tämän asian korjaa?

* * *

KUOLONSAALISTA

Viime viikon torstaina saatettiin täällä haudan lepoon paikkakunnallamme yli kolmekymmentä vuotta asunut kansalaisemme, Lempi Maria Wurch (o.s. Anderson), joka kuoli lyhyen sairauden jälkeen täkäläisessä yleisessä sairaalassa. Mrs Wurch oli syntynyt New Finlandissa, Sask. ja oli kuollessaan 74 vuoden ikäinen. Vainajaa jäi lähinnä kaipaamaan kolme serkkua Albert Lauttamus, Torontossa, Charles Lauttamus Kingstonissa ja mr. E. F. Mattson, Onaping, Ont. sekä laaja tuttavapiiri täällä kulta-alueella. Mainittakoon, että hänen miehensä Otto kuoli viime huhtikuussa.

Viime viikon perjantaita vasten yöllä kuoli kotonaan tässä Porcupinessa lähes neljäkymmentä vuotta seutukunnallamme asunut kansalaisemme Eeva Romm, o.s. Luhtala. Eeva oli syntynyt Ilmajoella, josta 3-vuotiaana lapsena siirtyi vanhuksiensa mukana Canadaan. Hän oli kuollessaan 42 vuoden ikäinen. Vainajaa jäi lähinnä kaipaamaan miehensä Felix, 2 poikaa ja 4 tytärtä sekä isä, Jussi Luhtala täällä Porcupinessa ja laaja tuttavapiiri eri kansallisuuksien keskuudessa. — H.

Toronton kuulumisia

Toronto. — Kesälomat on pidetty, ja on aika alkaa suunnittelemaan haalitoimintaa. Toronton osaston johtokunta päätti kutsua haalin eri toimikuntien ja Yrityksen yhteisen kokouksen maanantaiksi 28 päiväksi, jossa yhteisesti päätetään eri tilaisuuksista. Kokous alkaa kello 8.

* * *

Lauantaina, lokakuun 3 pnä, on Lydia Niemen kodissa paljon suosiota saaneet syksyn "Päärynä-paartit", niinkuin olemme tilaisuutta nimittäneet monen vuoden ajan. Lydia kutsuu vieraita kotiinsa jo iltapäivällä kello 2 jälkeen, silloin on sauna kuumana, ja monipuolinen kahvipöytä valmis. Iltapäivän kuluessa pelataan seurapelejä, palkinnoiksi korittain maukkaita päärynöitä, joita on tullut hyvä sato tänä vuonna. Osoite on 7 Bellamy Rd, sen löytää helposti pysäkki 22 Kingston Rd. läheltä, puhelin numero on AM 1-2134. Tervetuloa. Tulot tilaisuudesta lahjoitetaan Vapauden haasteryntäyksen hyväksi.

* * *

Perjantaina, lokakuun 16 pnä, vierailee Don-haalilla E. Koski Superiosta. Saamme kuulla naapurimaan uutisia, ja samalla nähdä elokuvan "Niskavuoren nuori emäntä". Elokuvan esitys alkaa 8.15, seurustelutilaisuus aikaisemmin, 7.30. Tervetuloa.

* * *

Toimen naiset suunnittelevat taas käytettyjen tavaroiden myyntiä. Luultavasti ne pidetään lauantaina, lokakuun 17 pnä.

* * *

Finlandia kuoron harjoitukset pidetään joka keskiviikkoilta. Koska Paul Hietala ei enää voinut ottaa ohjaajan tehtävää, sillä hänellä on liian paljon muita hommia, olemme iloisia, että meille kaikille tunnettu kuoromme entinen johtaja, Ty Lemberg, otti tämän toimen vastaan. — H.T.

KAUNEIMMAT

SYKSYN KUKAT

edesmenneiden toverien

UUNO FILANDERIN

ja

RIKU HONGAN

MUISTOLLE

Arvokasta työtämme ja muistoanne kunnioittaen,

CSJ:n VANCOUVERIN OSASTO

VANCOUVER BRITISH COLUMBIA

KAUNEIMMAT KUKAT

edesmenneen toverimme ja ystävämme

UUNO FILANDERIN

MUISTOLLE

Hänen työtään ja muistoaan kunnioittaen,

Effie ja Art Siven — Taava Maunus
Kaisa ja Liisa — Ida Gustafson
Ida ja Pentti Joukainen — John Sato
Anna Luoto
Zaida ja Lauri Meriö — Elli Saari
Aili Ivonen — Lempi ja Matti Varila
Aino Hendrickson — Tyyne ja Lauri Wiitala ja Adiel
Aino ja Onni Koskinen
Aune Rintanen — Minnie ja Karl Vainio
Felix Berg
Hilma Kari — Martha ja Mikko Terävä

VANCOUVER BRITISH COLUMBIA

KAUNEIMMAT KUKAT

edesmenneen ystävämme

VOITTO VIROLAISEN

MUISTOLLE

Hänen muistoaan kunnioittaen,

Taimi ja Alex Nummi — Helen ja Eino Tarvainen
Saga ja Eino Wm. Salo
Helmi Tervola — Lempi ja O. Tyyskä
Lydia Niemi — Ida ja A. Kettunen
Helen ja Henry Lämpsä — Nick Rintamäki
Olga ja Kalle Hendrickson
Elsa ja Jalmari Tähti
Matti Rasmus — Martha ja Kalle Kujanpää
Väinö Tulonen

TORONTO ONTARIO

MUISTILISTA

Harvestibingo-komitean kokous Finnish-halilla perjantaina, syyskuun 25 pnä klo 7 illalla. Kaikki komitean jäsenet mukaan!

Näytelmäseuran bingo Finnish-haalilla torstaina, syyskuun 24 pnä, alkaen klo 7.30 illalla.

Suomalainen värielokuva "Kulkurin masurkka" esitetään Finnish-haalilla sunnuntaina, syyskuun 27 pnä klo 4 iltapäivällä. Sisäänpääsy ainoastaan $1.00.

Laatikkopäivälliset Wanupissa 27 pnä

Hyvä ja monipuolinen laatikkopäivällinen tarjotaan CSJn Wanupin osaston haalilla sunnuntaina, syyskuun 27 päivänä, kello 12 päivällä. Tilaisuuteen varataan myös erinäisiä seurapelejä. Tervetuloa läheltä ja kaukaa, sanovat tilaisuuden järjestäjät.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

ASUNTO SAATAVANA

PARISKUNNALLE. Lähemmin puhelin 674-2400.

KESTO-KIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
Balmoral Kampaamo
SIGRID KETOLA, omistaja
11 Cedar St. Puh. 673-1590
Rautatien vieressä Sudbury

NOPEA ... Täydellinen "GOLDEN" keskus-lämmitys-öljypalvelu
Ilmainen 24 tunnin polttimohuolto. Myös öljylämmittäjien öljyä.
Ainoa suomalainen öljyn välittäjä Sudburyssa
TAUNO LUNDGREN
Kontt. 674-3585 Kotiin 674-5337

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture LIMITED
KARL A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

VOLKSWAGEN AUTOT
SUOSITTUJA
KOSKA NIIDEN KULUTUS-KUSTANNUKSET OVAT TALOUDELLISIA
Poiketkaa katsomassa ja tutustumassa niiden etuisuuksiin
PAWSON'S
SUDBURY LIMITED
Canadan ensimmäinen — pohjoisen suurin Volkswagen välittäjä
633 Lorne St.
Puh. 674-0756

SUDBURYN UUTISIA

MYRSKYÄ PELÄTTIIN

Sudburyn katolilainen koululautakunta lähetti oppilaat kotiin maanantaina kello 2 iltapäivällä sen jälkeen kun paikallinen säätietotoimisto oli antanut myrskyvaroituksen.

Useista Sudburyn koululautakunnan kansa- ja jatkokouluista päästettiin oppilaat kotiin ennen tavanomaisen koulupäivän päättymistä.

Koululautakuntien päätökseen lähettää lapset kotiin aikaisemmin sanotaan vaikuttaneen elokuun 20 päivänä riehuneen myrskyn aiheuttamat "muistot".

KAKSI KUOLI

No. 17 maantiellä Espanolan ja Nairn Centren välillä sunnuntaina tapahtunut auto-onnettomuus johti kahden miehen kuolemaan ja yhden lapsen loukkaantumiseen.

Auto syöksyi päin kalliota ja surmansa saivat 27-vuotias Gary Rydall, McKerrowsta sekä 22-vuotias Ernest St. Pierre, Espanolasta. Mr. Rydallin kolmivuotias poika on hoidettavana Espanolan sairaalassa ja hänen tilansa ilmoitetaan olevan tyydyttävän.

HALUAA RAMSEY-JÄRVEN TUTKIMUSTA

Kontrollilautakunnan jäsen Jim Gordon on päättänyt pyytää tänä iltana pidettävässä kaupunginvaltuuston kokouksessa, että Sudburyn alueen terveysvirasto ja Laurentian yliopiston biologinen osasto suorittaisivat täydellisen tutkimuksen Ramsey-järvestä.

Hän sanoi, että tämä olisi ensimmäinen askel, jonka perusteella kaupunki voisi laatia tulevaisuuden ohjelman järven käyttöä silmällä pitäen.

Järven veden saastuttaminen ja järven tulevaisuudessa käyttäminen oli perustana sille, että syyskuun 12—13 päiväksi aiotut Sudburyn Rotary-klubin moottorivenekilpa-ajot kiellettiin oikeuden antamalla estetuomiolla.

$2.4 MILJOONAN ASUNTOLAINA

Central Mortgage and Housing Corporation tiedoitti maanantaina, että se on hyväksynyt $2,400,000 lainan 12-kerroksisen "halpavuokratalon" rakentamiseksi Alerts-kadun varrelle.

Tämä 50 vuodeksi myönnetty laina käytetään 58 yhden makuuhuoneen, 126 kahden makuuhuoneen ja 12 kolmen makuuhuoneen asuntoa käsittävän 12-kerroksisen talon rakentamiseksi.

Vuokrien sanotaan vaihtelevan tässä rakennuksessa 153 dollarista 167 dollariin kuukaudessa.

PALKKAKIISTA YHÄ SOPIMATTA

Laurentian yliopiston opettajat päättivät sunnuntaina pitämässään kokouksessa lykätä lakkoutumistaan yhdellä viikolla ja maanantaina aloitettiin yliopiston luennot aikaisemmin ilmoitetun ohjelman mukaisesti.

Opettajat tekivät päätöksensä sunnuntaisessa kokouksessa, missä yliopiston senaatti kehoitti yliopiston hallintoa eroamaan.

Senaatti pyysi hallinnolta lausuntoa perjantaihin mennessä, jolloin senaatti kokoontuu seuraavan kerran. Senaatin nyt esittämä pyyntö oli sama kuin viime keväänä, jolloin hallintoa vaadittiin eroamaan.

Viime perjantaina opettajien yhdistys lähetti Ontarion opetusministeri William Davisille sähkösanoman, missä ministeriä pyydettiin sekaantumaan yliopiston hallinnon ja opettajien välisen palkkakiistan ratkaisemiseksi. Vastausta ei oltu saatu vielä maanantaihin mennessä.

MURHA EDELLEEN SELVITTÄMÄTTÄ

Sudburyn kaupungin poliisit ovat yrittäneet kolmen kuukauden ajan selvittää Bell Parkissa kesäkuun 22 päivänä tapahtuneen 24-vuotiaan Gary Brideaun murhaa, mutta tähän mennessä ei ole vielä murhaajaa tai murhaajia saatu pidätetyksi.

Mr. Brideaun sanotaan poistuneen Elm-kadun varrella sijaitsevasta Edward Grain rakennuksesta kello 5 aikaan iltapäivällä kesäkuun 22 päivänä. Sen jälkeen hän kävi kaupassa ja kahdessa hotellissa. Noin kello 9 aikaan illalla hänen sanotaan lähteneen viimeksi vierailemastaan hotellista kolmen miehen seurassa taksiautolla. Miesten sanotaan saapuneen Bell Parkiin noin 15 minuuttia myöhemmin ja vieläkään ei tiedetä mitään niistä seikoista, jotka johtivat Brideaun murhaan.

Näytelmäseuran bingo torstaina tk. 24 pnä

Näyttämöväen toimesta järjestetään syyskauden ensimmäinen bingo Finnish-haalilla torstaina, syyskuun 24 pnä, alkaen klo 7.30 illalla. Hyvää kahvia ym. arvokkaita voittoja.

Siellä on kuulemma kahvipannukin kuumana, että välillä voi aina ryypätä kupillisen kuumaa. Tervetuloa Näytelmäseuran bingoon!

Suomalainen värielokuva Kulkurin masurkka"

CSJ:n toimesta esitetään kaunis suomalainen värielokuva Finnish-haalilla sunnuntaina, syyskuun 27 pnä, alkaen esitys klo 4 iltapäivällä. Tästä elokuvasta näkee kauneinta kesäistä Suomen luontoa. Halpa sisäänpääsy — ainoastaan $1.00. Tulkaa viettämään nautintorikas iltapäivä tämän suomalaisen värielokuvan parissa!

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. 674-6074
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ "A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia — Kiinteimistöjä
Kiinteimistötoimisto
PUHELIN 675-7585
72 Cedar Street Sudbury

Putkitus-, lämmitys-, pelti ja ilmanvaihtotöiden expertit
NELSON Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
Puh. 673-4273 ja 674-7115
100 Maki Ave. Sudbury

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

Taistelut jatkuvat yhä armeijan ja sissien välillä

(Jatkoa sivulta 1)

sia valmisteluja Yhdysvaltain ja Britannian kansalaisten ja omaisuuksien suojelemiseksi Jordaniassa".

"Yleisesti tiedetään, että imperialistit käyttävät usein tekosyynä kansalaistensa puolustamista järjestäessään sotilaallisia interventioja Aasian, Afrikan ja latinalaisen Amerikan maiden kansoja vastaan", sanotaan TASSin lausunnossa varoittaen erikoisesti siitä kun USA:n 6. laivasto on keskittänyt aluksiaan Syyrian ja Libanonin rannikolle, ja siitä kun brittiläiset suorittavat sotilaallisia valmisteluja Kyproksessa.

USA ja Kreikka lujittavat ystävyyttä asein

Ateena. — Yhdysvaltojen apulaispuolustusministeri Warren Nutter päätti äskettäin kaksipäiväisen Ateenan vierailunsa, jonka aikana hän keskusteli korkeiden kreikkalaisten viranomaisten kanssa.

Nutter keskusteli pääministeri Giorgios Papadopoulosin ja muiden ministereiden sekä Kreikan puolustusvoimien komentajan kenraali Odysseus Anghelisin kanssa mm. NATOn eteläisen lohkon sotilasstrategiaan liittyvistä kysymyksistä.

Perjantai-iltana hänen ilmoitettiin keskustelleen myös puolustus- ja ulkoministerinä toimivan Papadopoulosin kanssa "Kreikan ja Yhdysvaltojen välisestä vilpittömästä ystävyydestä ja liitosta".

Diplomaattipiireistä kerrottiin keskustelujen koskeneen myös Yhdysvaltojen sotilaskaappauksen sen jälkeen keskeyttämien asetoimitusten aloittamista uudelleen.

Kreikka neuvottelee parhaillaan Ranskan hallituksen kanssa raskaiden panssarivaunujen ja Mirage-hävittäjien ostoista.

Englannin puolustusministeri lordi Carrington lähti äskettäin Kreikasta, jossa hän oli ilmoitetusti ollut "yksityisluontoisella vierailulla".

Parittomat Sudburyyn

Kuuluisuutta englannin- ja suomenkielellä saanut näytelmä "Parittomat" tullaan esittämään Sudburyssa Finnish-haalilla sunnuntaina, lokakuun 4 päivänä alkaen kello 1.30 ip.

Näytelmän esittävät vierailunäytäntönä Toronton näyttelijät ja he esittävät sen niin mainiosti, että ei löydy parantamisen varaa. Sisäänpääsy ainoastaan $1.50 ettei hinnan korkeuskaan pidä ketään poissa näytöksestä.

Tervetuloa läheltä ja kaukaa tätä ainutlaatuista vierailunäytelmää katsomaan.

— Sinne menevä.

Ky on "ei-haluttu" haukka myös USA:ssa

Washington. — Presidentti Richard Nixonin Senaatin edustaja senaattori Gordon Allott sanoi Saigonin hallituksen varapresidentti Nguyen Cao Kylle torstaina, että hänen ei pidä sekaantua USAn sisäisiin asioihin tulemalla puhujaksi "voiton marssin" kokoukseen Washingtonissa, kuten hän aikaisemmin ilmoitti tulevansa. Senaatin demokraattipuolueen johtaja Mike Mansfield ja senaatin asevoimavaliokunnan puheenjohtaja John Stennis (D. Miss.) antoivat varauksettoman kannatuksensa senaattori Alottin lausunnolle.

Asiallisesti puhuen Saigonin varapresidentti Kylle sanottiin, että hän on tässä yhteydessä ei-haluttu henkilö Washingtonissa.

"On väärin jos joku ulkomaan hallituksen jäsen yrittää vaikuttaa toisen maan poliittisiin asioihin ja yleiseen mielipiteeseen", sanoi senaatin Republikaanipuolueen komitean puheenjohtaja mr. Allott, joka toimii senaatissa usein presidentti Nixonin puhemiehenä.

Hän sanoi marsalkka Kyn ottaneen vastaan kutsun, jonka perusteella hänen pitäisi tulla puhujaksi lokakuun 3 pnä "voitonmarssi"-kokoukseen (march for victory rally) Washingtonissa.

Tämän "voitonmarssin" järjestäjänä on fundamentaalinen radiosaarnaaja, Rev. Carl McIntire.

"Meillä on jo riittävästi eripuraisuutta tässä maassa", sanoi senaattori Mansfield. "Me ratkaisemme itse omat ongelmamme", hän jatkoi.

Senaattori Charles Percy (R, Ill.) sanoi, että Kyn vierailu USA:ssa olisi suuri "karhunpalvelu" Etelä-Vietnamin hallitukselle, ja että se voisi muodostua takapakuksi varapresidentti Kylle henkilökohtaisesti."

Theodorakis oli Tukholmassa

Tukholma. — Kreikkalainen pakolaisjohtaja ja säveltäjä Mikis Theodorakis, joka elää maanpaossa Pariisissa tapasi viime viikolla Tukholmassa Ruotsin pääministerin Olof Palmen.

Theodorakisin Tukholman-vierailu tuli hyvin yllättäen. Hän kertoi lehtimiehille, että kysymyksessä oli kohteliaisuusvierailu, jonka aikana hänellä oli tilaisuus esittää näkemyksensä Kreikasta ja selostaa työtään Ruotsin pääministerille.

Theodorakis tapasi Tukholmassa myös kreikkalaisen vastarintajohtajan Andreas Papandreoun.

KUOLLUT
NIILO KALEVA KAUTIAINEN
kuoli Sudbury Memorial-sairaalassa maanantaiaamuna, syyskuun 21 pnä 1970, ollen 58 vuoden ikäinen.
Suremaan lähinnä jäi vaimonsa Anne (Wiita) Kautiainen, 175 Walford Road East, Sudbury; yksi poika, Eric, kotona ja yksi tytär mrs. Kauko (Sheila) Manninen, Whitefish, Ontario ja lapsenlapsi Melissa Manninen.
Vainaja lepää Lougheedin hautaustoimistossa, 252 Regent St. S., Hazelin kulmassa. Hautajaiset toimitetaan toimiston kappelista keskiviikkona klo 11 ap., Park Lawn hautausmaahan. Ystävät voivat käydä tiistaina jälkeen 7.30 ip.

KUOLLUT
Matilda Niemi
Sprucedalesta
kuoli St. Josephin sairaalassa Parry Soundissa syyskuun 20 pnä 1970, 87 vuoden ikäisenä.
Hautaus toimitetaan Sprucedalen Yhdistyneeltä kirkolta keskiviikkona, syyskuun 23 pnä klo 2 ip.

Kambodzhan vapautetulla alueella syntynyt demokraattinen hallinto

Pariisi. — Samalla kun Siem Reapin maakunnan samannimisen pääkaupungin asukkaat elävät piiritetylle kaupungille ominaisen painostavan ilmapiirin vallitessa, syrjäytettyä valtionpäämiestä Sihanoukia kannattavat joukot ovat alkaneet pystyttää hallintokoneistoa niissä osissa maakuntaa, joita he hallitsevat. Näin kertoo ranskalaisen uutistoimiston AFP:n kirjeenvaihtaja Xavier Baron, joka palasi hiljattain Kambodzhasta, jossa hän oli ollut seitsemän viikkoa hallitusta vastustavien joukkojen vankina.

Siem Reapin kaupungissa oli voimassa ankara ulkomaliikkumiskielto, asukkaat olivat muodostaneet "Isänmaallisen sissijoukon". Aamupäivän hyörinän jälkeen kauppatorilla kaupunki muuttuu kuin kuolleeksi kello 13. Kaupungin harvat ravintolat lopettavat tarjoilun ja kaupat sulkevat ovensa.

Maaseudulla sen sijaan elämä jatkuu melkein normaalisti riisipelloilla ja kylissä. Toisin kuin Etelä-Vietnamin rajan varrella olevat itäiset maakunnat Siem Reap ei ole kärsinyt tuhoja. Sissihyökkäyksiä ei esiinny ja Phnom Penhin hallituksen joukot pysyttelevät kasarmeissaan pääkaupungissa tai liikkuvat kolonnissa Thaimaan rajaa pitkin kulkevalla tiellä.

Sota käydään sen sijaan lentokonein, jotka tulittavat väestöä raketein ja konekiväärein.

KAAPPAUS TULI YLLÄTYKSENÄ

Vallankaappaus, jolla valtionpäämies Norodom Sihanouk syrjäytettiin 10. maaliskuuta, tuli yllätyksenä Siem Reapin maaseudun asukkaille, jotka eivät ymmärtäneet paljonkaan siitä, mitä tapahtui. Vasta kesäkuun alussa he alkoivat tajuta tapahtumien merkityksen, kun lentokoneet alkoivat pommittaa heidän riisipeltoja ja olkikattoisia majojaan. Osa pakeni temppeleihin ja pagodoihin, mutta monet muut maanviljelijät eivät katsoneet voivansa lähteä esi-isiensä viljelemiltä mailta.

Vaikka Sihanouk on aina nauttinut voimakasta kannatusta Siem Reapin maakunnassa, on mahdollista, että hänen nimensä olisi pian unohtunut asukkaiden keskuudessa, jos rauha olisi jatkunut. Asukkaat tajusivat kuitenkin hyvin pian, että Sihanoukin syrjäyttämisellä oli yhteys sodan alkamiseen. Pommitukset ja hävitys ovat antaneet Sihanoukin kannattajille aiheen julistaa: "Prinssi Sihanouk merkitsi teille 16 vuotta rauhaa."

Vastarintaliike on vähitellen saanut yhä suuremman vaikutusvallan asukkaisiin, jotka on järjestetty kurinalaisiin ryhmiin.

Muutamia päiviä ennen kuin minut vapautettiin minulla oli pitkä keskustelu Siem Reapin maakunnan FUNK-komitean jäsenen kanssa. Hän selitti minulle hallintokoneistoa, jota Kambodzhan yhtynyt kansallinen rintama FUNK, on perustamassa "vapautetuille alueille".

HALLINTOKOMITEAT

Rintama on muodostanut väliaikaisia hallintokomiteoita maakuntapiiri- ja kylätasolle. "Kesäkuun lopussa tällaisia komiteoita oli valittu 52:ssa Kambodzhan 102 piiristä. Neljässä maakunnassa, Ratanakirissa, Mondulkirissa, Kratiessa ja Strung Strengissä, on luotu täydellinen verkko komiteoita kaikilla tasoilla", kertoi virkailija.

Komiteat valitaan joukkokokouksissa. "Ehdokkaiden on oltava aktiivisia Phnom Penhin hallituksen vastustajia, suoraselkäisiä, rehellisiä ja heidän on nautittava kansan luottamusta", jatkoi virkailija.

Komiteoiden toimintaa valvoo kansa. Kaikista ohjeista jotka tulevat korkeammalta taholta FUNK:ssa on keskusteltava yleisissä kokouksissa, joita on pidettävä vähintään joka toinen viikko. Kokouksissa voi vapaasti arvostella komiteoiden työtä, hän jatkoi.

"Jokaisen välillä vallitsee tasa-arvoisuus. Korkeita arvohenkilöitä ei ole. Tällä tavoin kansa näkee pystyvänsä itse päättämään tulevaisuudestaan. Yksi FUNK:n päämääristä on kansan aseistaminen. Aseellisia itsepuolustusyksikköjä on muodostettu kyliin", kertoi virkailija, toteaa Xavier Baron.

Syntyväisyyden kontrollia edistämään

Ottawa. — Osana ulkomaisesta avustusohjelmasta Canada tulee antamaan kehitysmaille perhesäännöstelyapua kertoi ulkoministeri Mitchell Sharp perjantaina.

Canadan kohdalta ei ole mainittu virallisesti mistään dollarimäärästä mutta epävirallisesti sanotaan odotettavan, että Canada luovuttaa kuluvan talousvuoden aikana $1 miljoonan kansainväliseksi tunnustetun väestötoiminnan järjestön rahoittamiseksi YK:n rahaston välityksellä.

Samassa yhteydessä terveysministeri John Munro ilmoitti hallituksen suunnittelevan tutkimusohjelmaa perhesäännöstelyn hyväksi Canadassa.

Mr. Munro sanoi, että perhesuunnittelutietoja varataan Canadassa vapaaehtoisuuden perusteella yhteistoiminnassa liitto- ja maakuntahallitusten kesken, tarkoituksella rohkaista syntyväisyyden säännöstelyä, mitä varten luovutetaan hallituksen varoja.

Tämä voi tarkoittaa, että liittohallitus tulee luovuttamaan varoja syntyväisyyden kontrolli-klinikoille mitä järjestetään maakunnallisten laitosten toimesta. Hallituksen avustusta (syntyväisyyden rajoittamiseksi) suunnataan pääasiassa pienituloisille perheille ja sitä voidaan antaa maakunnille Canada Assistance Planin mukaan, minkä menoista liittohallitus maksaa 50 prosenttia.

Päätös syntyväisyyden kontrollin sekaantumiseksi kansallisesti ja kansainvälisesti tehtiin liittohallituksen pitkässä kokouksessa missä joidenkin ministerien sanottiin vastustaneen suunnitelmaa kiivaasti.

Kysymystä kansainvälisen syntyväisyyskontrollin avustamiseksi ei voitu ratkaista ennen kuin asiasta tehtiin päätös kansallisesti. Hallituksen yleisenä käsityksenä oli, että syntyväisyyden kontrollia ei voida avustaa kansainvälisesti, ellei samanlaisia mahdollisuuksia varata myös canadalaisille.

Rikoslakiin viime vuonna tehdyn muutoksen perusteella laillistutettiin syntyväisyyden kontrollia koskevien tietojen levittäminen Canadassa. Sitä ennen tällaisten tietojen levittäminen oli rikoslain alainen rikkoumus.

Mr. Sharp sanoi hallituksen pohtineen yli vuoden tätä asiaa siihen liittyvien moraaliseikkojen vuoksi, ja siksi, kun haluttiin saada kotimainen ohjelma ulkopoliittista ohjelmaa vastaavaksi.

Vesi-kakkonen tiivis kuin vaseliini

Neuvostoliiton tiedemiehet ovat keksineet huipputiivin veden, joka on sakeaa kuin vaseliini ja jäätyy vasta miinus 50 asteessa. Vasta 700—800 asteeseen kuumennettaessa tämän vesi-kakkosen rakenne hajoaa ja se muuttuu tavalliseksi vedeksi. Huipputiivistä vettä saadaan hyvin pieniä määriä ja sen hyväksikäytöstä on vielä aikaista puhua. Keksintö on herättänyt suurta kiinnostusta eri maissa ja mm. USA:ssa tutkitaan monissa tieteellisissä laitoksissa vesi-kakkosta. Tiedemiehet eivät ole vielä antaneet lopullista vastausta siihen, miten tällainen vesi muodostuu. Se tiedetään, että vesi-kakkonen syntyy tiivistettäessä vesihöyryä kvartsikapilaariputkissa.

BNA 'kotiutetaan' vuonna 1971 sanoo Schreyer

Winnipeg. — Manitoban pääministeri Ed Schreyer ilmaisi viikon lopulla olettamuksen, että liitto- ja maakuntahallitukset sopivat jo ensi vuonna formulasta perustamatta siitä, että perustuslaki (British North America Act — BNA) saadaan yksinomaan Canadan kontrolliin.

Hän antoi tämän lausunnon liitto- ja maakuntahallitusten pääministerien 3 päiväisen konferenssin päätyttyä. "Yhtä lukuunottamatta kaikki maakunnat ovat sitä mieltä, että meidän tulee ryhtyä toimenpiteisiin perustuslain kotiuttamiseksi vaikka emme pääsisikään sopimukseen formulasta miten siihen (BNA-lakiin) tehdään muutoksia", hän sanoi.

BNA-lain "kotiin tuominen" tarkoittaa sitä, että Britannian alahuone, joka on nimellisesti vastuussa sen (BNA:n) muuttamisesta, siirtää lain Ottawaan.

"Se on symbolismi, mutta kansallisen yhtenäisyyden kannalta se on melko tärkeä seikka", sanoi mr Schreyer.

Kulkulaitosministeri Don Jamieson sanoi äskettäin, että Canada tulee suojelemaan rannikkovesistöjään saastutukselta määräämällä jyrkät rajoitukset öljyjä ja muita saastutusta aiheuttavia aineita kuljettavien laivojen suhteen.

Tuohikirje keskiajalta

Neuvostoliittolais-mongolilaisen tutkimusretkikunnan jäsenet ovat löytäneet Mongoliasta mongolinkielisen tuohikirjeen. Löydetyllä kirjeellä on huomattava merkitys keskiajan tutkimukselle.

Tuohikirjeet ovat kumonneet käsityksen, että keskiajalla kirjoitustaitoiset venäläiset kuuluivat pelkästään papistoon. Itse asiassa kirjoitustaitoisia olivat useat kauppiaat ja käsityöläiset, niin rikkaat kuin köyhätkin.

HENKILÖKOHTAINEN
JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE
VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN
jotka ilmestyvät
Lännen numero jouluk. 15 pnä
Itä-Canadan joulukuun 17 pnä
Teillä on erinomainen tilaisuus lähettää Vapauden välityksellä joulu- ja uuden vuoden tervehdyksenne ystävillenne ja tuttavillenne kautta maan.
Te voitte valita henkilökohtaisen, erikoiskehyksessä olevan tervehdyksen, joita on $3.00, $4.00 ja $5.00 hintaisia, kirjoittamalla nimenne ja osoitteenne valitsemaanne tervehdysmalliin. Lähettäkää se maksun kanssa Vapauden konttoriin tai antakaa paikkakuntanne asiamiehelle.

HYVÄÄ JOULUA JA ONNEA UUDELLE VUODELLE
toivotamme kaikille tovereille ja ystävillemme!
(Nimi)
(Osoite)
HINTA $5.00

HAUSKAA JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
toivotamme kaikille ystävillemme!
(Nimi)
(Osoite)
HINTA $3.00

Vapaus Publishing Company Limited
Box 69 Sudbury, Ont.

VÄRIELOKUVA
"KUN TUOMI KUKKII"
esitetään seuraavilla paikkakunnilla:
TIMMINS — Harmony Hall, 177 Algonquin Blvd., torstaina, syyskuun 24 pnä klo 6.30 ja 9 ip.
KIRKLAND LAKE — Ukrainian Hall, 54 McCamus Ave. perjantaina, syyskuun 25 pnä klo 8 ip.
WANUP, ONT. — Wanupin haalilla, lauantaina, syyskuun 26 pnä klo 8 ip.
TORONTO — Don Hall, 957 Broadview Ave. sunnuntaina, syyskuun 27 pnä klo 3 ip.
ST. CATHARINES, ONT. — Moose Hall, tiistaina, syyskuun 29 pnä klo 8 ip.

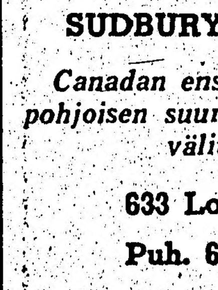

POLTTOÖLJYÄ
Voitte ostaa lämmitysöljynne vähittäismaksuilla. Automaattinen öljypalvelumme takaa, että öljysäiliössänne on aina öljyä.
NYT VAPAA POLTTIMOIDEN HUOLTO
Lämmityslaitteiden edustajat ja ylöspanijat
DAVEY FUELS SUDBURY LIMITED
Puhelin 566-3631
2091 LASALLE BOULEVARD SUDBURY